

ישראל כרט בע"מ והחברות המאוחזדות שלה

דו"ח על הסיכונים

גילוי בהתאם לנדבך 3 מידע נוסף על הסיכונים ליום 30 בספטמבר 2019

עמוד	נושא
4	מבוא חלק 1
6	יחסים פיקוחיים עיקריים וסקירת ניהול סיכונים ונכסי סיכון חלק 2
11	הרכב ההון והלימות הון חלק 3
17	יחס המינוף חלק 4
19	סיכון אשראי חלק 5
26	סיכון שוק חלק 6
27	סיכון ריבית חלק 6 א'
28	סיכון נזילות חלק 7
29	סיכון תפעולי חלק 8
30	מידע נוסף על סיכונים אחרים שלא נכלל בדרישות הגילוי של נדבך 3 [EDTF] חלק 9
31	מילון מונחים [EDTF]

רשימת טבלאות

עמוד	נושא	טבלה מספר
6	יחסים פיקוחיים עיקריים	טבלה 1:
10	סקירת נכסי סיכון משוקללים	טבלה 2:
12	חישוב יחס ההון	טבלה 3:
13	הרכב ההון הפיקוחי	טבלה 4:
14	הרכב המאזן הפיקוחי תוך ציון הפניות לרכיבי ההון הפיקוחי	טבלה 5:
17	השוואה בין הנכסים במאזן לבין מדידת החשיפה לצורך יחס המינוף	טבלה 6:
18	מתכונת יחס המינוף	טבלה 7:
21	איכות האשראי של חשיפות אשראי	טבלה 8:
22	שיטות להפחתת סיכון האשראי - סקירה	טבלה 9:
24	הגישה הסטנדרטית- חשיפות לפי סוגי נכסים ומשקולות סיכון	טבלה 10:
27	סיכון שוק בגישה סטנדרטית	טבלה 11:

רקע

דוח זה מהווה מידע משלים ומרחיב לדיווח הכספי של החברה בנושאי ניהול הסיכונים וההון. הדוח כולל דרישות גילוי שפורסמו על ידי ועדת באזל ודרישות הגילוי על הסיכונים המבוססות על מקורות אחרים, לרבות דרישות גילוי שפורסמו על ידי הפורום ליציבות פיננסית (להלן: "FSF") ודרישות גילוי שפורסמו על ידי צוות משימה (להלן: "EDTF") שהוקם על ידי המוסד ליציבות פיננסית (להלן: "FSB") לשיפור הגילוי על הסיכונים בתאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי. דוח זה מוצג בהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו בהוראת הדיווח לציבור מספר 651 "דרישת הגילוי של נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על הסיכונים", במסגרתה נדרש להציג דוח נפרד על הסיכונים אליהם חשוף התאגיד הבנקאי או חברת כרטיסי האשראי. דוח זה כולל בתוכו פעילות של חברת ישראלכרט והחברות המאוחדות שלה.

דוח זה נערך בהתאם לשינויים כחלק מעדכון ותיקון הוראה 651 על ידי המפקח על הבנקים אשר פורסם בדצמבר 2017 ולפיה, בין היתר, נקבעו שתי מתכונות גילוי – מתכונת שנתית ומתכונת רבעונית שהינה מצומצמת יותר. כתוצאה מכך, המבנה ותוכן הדוח השתנו משמעותית בהשוואה לדוחות העבר. בהתאם לאמור לעיל, דוח זה נערך בהתאם למתכונת הגילוי הרבעונית, אשר הנה מצומצמת יותר, ומומלץ לקרוא את הדוח יחד עם דוח על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2018, אשר נערך במתכונת גילוי שנתית מפורטת.

מטרה

דוח זה נועד לספק מידע בדבר חשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם. הדוח כולל דרישות גילוי שנקבעו במסגרת נדבך 3 של הוראות באזל, צוות המשימה לשיפור הגילוי (להלן: "EDTF") ומקורות אחרים כפי שאומצו על ידי המפקח על הבנקים.

לדוח זה שתי מטרות:

- עמידה בדרישות הגילוי של המפקח על הבנקים בעניין ניהול ההון והסיכונים בתאגיד הבנקאי ובחברת כרטיסי אשראי.
 - לספק מידע שימושי נוסף בנוגע לפרופיל הסיכון, הלימות ההון, מצב הנזילות והמינוף של התאגיד הבנקאי וחברת כרטיסי אשראי.
- יש לעיין בדוח זה ביחד עם תמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים והביאורים הנלווים להם ליום 30 בספטמבר 2019.

תיאור תמציתי של החברות בדיווח

ישראלכרט בע"מ ("החברה" או "ישראלכרט") נוסדה בישראל בשנת 1975. בחודש אפריל 2019 עם פרסום התשקיף השלמה מיום 10 במרץ 2019 (כפי שתוקן בתיקון תשקיף מיום 2 באפריל 2019) ("התשקיף") ועל פי הודעה משלימה (מתוקנת) שפרסמו בנק הפועלים והחברה מיום 4 באפריל 2019 ("הצעת המכר") הפכה החברה לחברה ציבורית ומניותיה החלו להיסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב. ליום 30 בספטמבר 2019 ("מועד הדוח"), שיעור האחזקה של בנק הפועלים בהונה המונפק והנפרע של החברה הינו כ- 33%.

כחלק מהערכות ליישום החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה התשנ"ז–2017) ("חוק שטרומ"), רכשה ישראלכרט בחודש מרץ 2019, את מלוא הון המניות של פרימיום אקספרס בע"מ ("פרימיום אקספרס") (לשעבר "פועלים אקספרס בע"מ") וזאת בתמורה ל-456 מיליון ש"ח. הרכישה טופלה בתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים בשיטת ה-As Pooling (ראה ביאור 2 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019).

החברה הינה סולק כמשמעות המונח על-פי הוראות ונוהלי המפקח על הבנקים, וביחד עם החברות המוחזקות המהותיות שלה ("הקבוצה" או "קבוצת ישראלכרט") פועלת בתחומי ההנפקה והסליקה של כרטיסי חיוב ממותגים שונים ובתחום המימון.

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוחות אלו, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות (אף אם הוא מבוסס על עיבוד של נתונים היסטוריים), מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות-ערך, התשכ"ח-1968 ("חוק ניירות ערך"). התוצאות ו/או התממשות הערכות החברה בפועל עשויות להיות שונות, לרבות באופן מהותי מהערכות ואומדנים שנכללו במסגרת מידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בשוקי ההון בישראל ובעולם, שינויים מאקרו כלכליים, שינויים במצב הגיאופוליטי, הפרדת החברה מבנק הפועלים בע"מ ("בנק הפועלים") והשלכותיה השונות, שינויים רגולטוריים, שינויים חשבונאיים ושינויים בכללי המיסוי, וכן שינויים אחרים שאינם בשליטת החברה, ואשר עשויים להביא לאי התממשות הערכות ו/או לשינויים בתוכניות העסקיות של החברה ו/או להתממשותן באופן שונה, ואף מהותית, מכפי שנחזה. מידע צופה פני עתיד עשוי להיות מאופיין במילים או בביטויים כגון: "תחזית", "תוכנית", "יעד", "אומדן סיכון", "תרחיש", "תרחיש קיצוני", "הערכת סיכון", "קורלציה", "התפלגות", "אנו מאמינים", "צפוי", "חזוי", "מעריכים", "מתכוונים", "מתעדת", "עשוי להשתנות", "צריך", "יכול", "יהיה", "להערכת החברה" וביטויים דומים להם. מידע וביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות, משום שהם מבוססים על הערכות החברה למועד הדוח לגבי אירועים עתידיים, אשר כוללים, בין היתר, שינויים בפרמטרים כגון: מצב המשק, טעמי הציבור, שיעורי ריבית בישראל ובחו"ל, שיעורי אינפלציה, הוראות חקיקה ורגולציה חדשות בתחום הבנקאות ושוק ההון, הפרדת החברה מבנק הפועלים והשלכותיה השונות, החשיפה לסיכונים פיננסיים, איתנות פיננסית של לווים, התנהגות המתחרים, היבטים הקשורים בתדמית הקבוצה, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כח אדם, ובתחומים אחרים אשר יש להם השפעה על פעילות הקבוצה ועל הסביבה בה היא פועלת, ואשר מטבע הדברים התממשותם אינה ודאית. כמו-כן, חלק מהמידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על מידע המבוסס על פרסומים של גורמים חיצוניים שונים, כגון: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר, נתוני בנק ישראל וגורמים אחרים.

דרישות מדידה והלימות הון חלות על החברה. למועד הדוח, לחברה חברות בנות מאוחדות כדלקמן: פרימיום אקספרס, ישראלכרט מימון, ישראלכרט (נכסים) 1994 בע"מ (להלן: "ישראלכרט נכסים"), יורופיי, צמרת מימונים בע"מ (להלן: "צמרת מימונים") וגלובל פקטורינג בע"מ (להלן: "גלובל פקטורינג"). ככלל, דרישת ההון של החברה מחושבת על פי הוראות ניהול בנקאי תקין 201-211 בדבר "מדידה והלימות הון", הוראת ניהול בנקאי תקין 218 בדבר "יחס מינוף" ולהוראת ניהול בנקאי תקין 299 בדבר "ההון הפיקוחי - הוראות מעבר. יחד עם זאת, ליום 30 בספטמבר 2019 לא קיימים הבדלים בין בסיס האיחוד לפי כללי החשבונאות המקובלים ובסיס האיחוד הפיקוחי למטרות הלימות הון. לא קיימים איסורים או מגבלות משמעותיות כלשהן על העברת הון פיקוחי בתוך החברה.

חלק 2: יחסים פיקוחיים עיקריים וסקירת ניהול סיכונים ונכסי סיכון

טבלה 1: יחסים פיקוחיים עיקריים (KM1) (1) (5)

על בסיס מאוחד

ליום 30 בספטמבר 2018	ליום 31 בדצמבר 2018	ליום 31 במרץ 2019	ליום 30 ביוני 2019	ליום 30 בספטמבר 2019	
					הון זמין ⁽²⁾ (מיליון ש"ח)
2,943	2,987	2,194	2,294	2,369	הון עצמי רובד 1
2,943	2,987	2,194	2,294	2,369	הון עצמי רובד 1 לפני השפעת הוראות המעבר
2,943	2,987	2,194	2,294	2,369	הון רובד 1
2,943	2,987	2,194	2,294	2,369	הון רובד 1 לפני השפעת הוראות המעבר
3,098	3,147	2,382	2,482	2,567	הון כולל
3,098	3,147	2,382	2,482	2,567	הון כולל לפני השפעת הוראות המעבר
					נכסי סיכון משוקללים (מיליון ש"ח)
14,574	14,965	17,614	17,759	18,538	סך הכל נכסי סיכון משוקללים (RWA)
					יחסי הלימות הון (באחוזים) לפי הוראות המפקח על הבנקים
20.2%	20.0%	12.5%	12.9%	12.8%	יחס הון עצמי רובד 1
20.2%	20.0%	12.5%	12.9%	12.8%	יחס הון עצמי רובד 1 לפני השפעת הוראות המעבר
20.2%	20.0%	12.5%	12.9%	12.8%	יחס הון רובד 1
20.2%	20.0%	12.5%	12.9%	12.8%	יחס הון רובד 1 לפני השפעת הוראות המעבר
21.3%	21.0%	13.5%	14.0%	13.8%	יחס הון כולל
21.3%	21.0%	13.5%	14.0%	13.8%	יחס הון כולל לפני השפעת הוראות המעבר
8.0%	8.0%	8.0%	8.0%	8.0%	יחס הון עצמי רובד 1 הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים
					יחס הון עצמי רובד 1 מעבר לנדרש על-ידי המפקח על הבנקים ⁽³⁾
					יחס המינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים
23,211	23,665	28,622	28,705	30,786	סך החשיפות (מיליון ש"ח)
12.7%	12.6%	7.7%	8.0%	7.7%	יחס המינוף ⁽⁴⁾ (באחוזים)
12.7%	12.6%	7.7%	8.0%	7.7%	יחס המינוף לפני השפעת הוראות המעבר (באחוזים)

(1) מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211, 299, בדבר "מדידה והלימות הון".

(2) בחודש מרץ 2019, חילקה החברה לבעלי מניותיה דיבידנד בסך כולל של 867 מיליון ש"ח, כמו כן רכשה החברה את מלוא הון המניות של פרימיום אקספרס בע"מ וזאת בתמורה ל 456 מיליון ש"ח. לפרטים נוספים ראה ביאור 2 לתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019.

(3) יחס הון עצמי רובד 1 עומד על 12.8%, 20.0%, לימים 30 בספטמבר 2019, 31 בדצמבר 2018, בהתאמה, כאשר יחס הון עצמי המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים הינו 8.0% לתקופות אלו.

(4) ראו הרחבה בנושא יחס המינוף בחלק 4 להלן.

(5) בסעיף זה הנתונים ליום 31 בדצמבר 2018, 30 בספטמבר 2018, הינם כפי שהוצגו בדוחות הדירקטוריון והנהלה של החברה ליום 31 בדצמבר 2018 וליום 30 בספטמבר 2018 אשר נחתמו ביום 25 בפברואר 2019 וביום 14 בנובמבר 2018, בהתאמה.

גישה לניהול הסיכונים (OVA)

תרבות הסיכונים - (EDTF)

מנהל הסיכונים הראשי אחראי על הטמעת תרבות ניהול הסיכונים, לרבות:

- יצירת שפה אחידה – הנחלת שפה אחידה והגדרות זהות בנושאי סיכון, בין היתר באמצעות הדרכות כלליות לעובדי החברה והכשרות ייעודיות לגורמים המעורבים בתהליכי ניהול הסיכונים.
- קביעת כללים וקווים מנחים להתייחסות לסיכון – ניהול הסיכונים על פי עקרונות מובנים ומתודולוגיים השאובים מתפיסת ניהול הסיכונים. קביעת כללי מתודולוגיה מחייבים על-מנת לאפשר סכימה של החשיפות לסיכונים ודיווח ברמת קטגורית סיכון.
- וידוא קיום שיתוף פעולה בתחום ניהול הסיכונים – הבטחת קיומו של שיתוף פעולה בין מחלקת ניהול הסיכונים לבין כלל נוטלי הסיכונים בחברה, לטובת וידוא ניהול ובקרה אפקטיביים של הסיכון.

פרוצדורות ואסטרטגיות המיושמות בתחום תרבות ניהול הסיכונים

יישום וציות למדיניות ניהול הסיכונים

- נוטלי הסיכונים אחראים ליישום ולציות למדיניות ניהול הסיכונים, לרבות הבטחת העמידה במגבלות הסיכון ויישום מלא של מכלול תהליכי ניהול הסיכונים. כל חבר הנהלה אחראי לסיכון הנוצר בתחום אחריותו (אשראי, שוק, נזילות, תפעולי, משפטי, טכנולוגיות המידע, סייבר והמשכיות עסקית וכל סיכון אחר המוגדר באחריות חבר הנהלה) ונדרש לפעול ליישום תהליכי ניהול הסיכונים, לרבות:
- היערכות ארגונית להטמעה ויישום של מסמך מסגרת ניהול הסיכון – מיסוד מבנה ארגוני לניהול הסיכונים, אשר יתמוך ביישום המדיניות וידוא כי הפעילויות במסגרת היחידות העסקיות ויחידות ניהול הסיכונים, שבאחריות חבר הנהלה, מבוצעות על-ידי כוח אדם מוסמך בעל עצמאות שיפוטית, ניסיון וידע המתאימים למשימות לביצוע.
 - גיבוש תהליכי עבודה המבטיחים את יישום המדיניות לניהול הסיכון – כינון תהליכי עבודה שיעוגנו בנהלים, אשר יבטיחו יישום נאות של המדיניות על-ידי הכפופים לחבר הנהלה.
 - הבטחת הציות למדיניות ניהול הסיכונים – דיווח למנהל הסיכונים הראשי על חוסר ציות מהותי למדיניות ניהול הסיכונים. באחריות נוטל הסיכונים לתעד את מקרה אי הציות, את הטיפול המוצע ואת הל"ז לביצוע.
 - קיום בקרה ופיקוח על איכות ניהול הסיכונים וחתירה לשיפור מתמיד – קיומם של תהליכי בקרה ופיקוח, בקרב העובדים שבאחריות חבר הנהלה, שמטרתם להבטיח את איכות ניהול הסיכונים.
 - הערכת מצב ובקרה שוטפת על החשיפה לסיכונים – קיום מעקב אחר התפתחות החשיפות לסיכונים בהשוואה למדיניות ולמגבלות שנקבעו במסגרתה. כמו כן, על חבר הנהלה לערוך דיון תקופתי בסיכונים מהותיים שהתממשו (אירועי כשל) ובדרכים למזעורם.
 - זיהוי והערכה של הסיכונים הגלומים בפעילות חדשה מהותית ובמוצרים חדשים – בחינת הסיכונים הקיימים בפעילויות חדשות ומוצרים חדשים שבתחום פעילות חבר הנהלה.
 - היערכות ליישום שינויים בדרישות הרגולציה – וידוא כי מיושמת בקרה אחר עדכונים רגולטורים הרלוונטיים לתחום אחריות חבר הנהלה ומסירת דיווח להנהלה ביחס לממצאים.

לפרטים והרחבה בדבר ממשל ניהול הסיכונים לרבות תפיסת הבקרה, הגורמים האחראיים, ועדות הדירקטוריון וצוותי הנהלה בזיקה לניהול הסיכונים, ראו הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2018.

תיאור ודיון בסיכונים המובילים והמתפתחים המהותיים ביותר - (EDTF)

בהתבסס על המלצת ה-FSB (המוסד ליציבות פיננסית), סיכון מוביל מוגדר כהתפתחות המתרחשת כיום בסביבת העסקים של הקבוצה, אשר עלולה להשפיע לרעה על תוצאות הקבוצה במהלך השנה הקרובה. לעומת זאת, סיכון מתפתח מוגדר כאשר ישנה אי ודאות גדולה יותר לגבי מועד גיבושו לכלל התרחשות בעלת השפעה מהותית על אסטרטגיית הקבוצה (בדרך כלל, מעבר לשנה הקרובה). ניהול הסיכונים בקבוצת ישראל כרת מתואר בהרחבה בדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2018. הסיכונים הבאים זוהו על ידי החברה כסיכונים מובילים ומתפתחים הרלוונטיים ביותר נכון למועד דיווח זה:

סיכון תפעולי

סיכון תפעולי הינו סיכון מהותי במסגרת פעילותה העסקית של החברה. במסגרת ניהול הסיכון התפעולי הנושאים הבאים נמצאו כמובילים ומתפתחים:

המשכיות עסקית

פעילותה העסקית של החברה מתנהלת בסביבה תחרותית ועסקית משתנה, במוצרים אותם היא מספקת וברגולציה לה כפופה החברה. פעילות זו חשופה לאירועי אסון אשר השלכותיהם עלולות לגרום לפגיעה ברציפות הפעילויות העסקיות. חוסר מוכנות להשלכות אלו, עלול לחשוף את החברה לנזק כלכלי, משפטי ותדמיתי חמור ואף לאיים על יכולת שרידותה העסקית. על כן, הבטחת הפעילות בסביבה זו מחייבת את החברה להיערך להשלכות אירועי חירום. ההיערכות להמשכיות עסקית תתייחס לחיי אדם כאל ערך עליון.

סיכון אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות (סייבר)

אבטחת מידע מוגדרת כמכלול הפעולות, האמצעים והבקורות הננקטים והמיושמים במערכות מידע, על מנת להגן עליהן מפני פגיעה בזמינות ובשרידות, מפני חשיפה לא רצויה, מפני שינוי במזיד או בשוגג של המידע ומפני פגיעה בשלמות המידע ובאמינותו. המטרה הכללית של אבטחת מידע בחברה היא שמירה על חיסיון, שלמות, זמינות ואמינות המידע, מפני פגיעה במתכוון או שלא במתכוון על ידי עובד החברה בעבר ו/או בהווה או על ידי גורמים חיצוניים. החברה מנהלת מידע אודות לקוחותיה, מידע שמהווה נכס עיקרי שעליו מתבססים עסקי החברה. יש להגן על המידע מפני סיכונים, הגנה שעולה בקנה אחד גם עם דרישות הדין וההכרה בפרטיותם של לקוחות החברה. מדיניות אבטחת המידע של החברה חלה על חברות הקבוצה. אבטחת המידע בחברה מתעדכנת באופן שוטף לאור התפתחויות טכנולוגיות ומתאימה את רמת האבטחה ובקרת הגישה למערכות עפ"י השינויים ברמת הסיכונים הנגזרים מהשינויים הטכנולוגיים. למועד הדוח החברה מצויה בשלב בירור שונים של דיווח ובדיקה מול הרשות להגנת הפרטיות בקשר לאירועים נקודתיים שאירעו במהלך תקופת הדוח. החברה בוחנת באופן שוטף את עמידתה בהוראות הדין כאמור, ויחד עם זאת במסגרת פעילותה השוטפת עשויה החברה להיות חשופה לסיכונים תפעוליים אשר יובילו בין היתר לטענות בדבר הפרות כאמור (וככל שיתבררו כמוצדקות אף להפעלת סמכויות מצידה של הרשות להגנת הפרטיות), ראה גם סעיף 3.4 לדוח הדיקטוריון פרופורמה לשנת 2018. בשלב זה, הערכת החברה (בין היתר על בסיס עמדת יועציה החיצוניים) כי לאירועים כאמור לא תהיה השפעה מהותית על תוצאותיה הכספיות של החברה. סיכון סייבר הינו פוטנציאל לנזק שנובע מהתרחשות אירוע סייבר, בהתחשב ברמת סבירותו וחומרת השלכותיו. אירוע סייבר הינו אירוע אשר במהלכו מתבצעת תקיפת מערכת מחשב ו/או מערכת ותשתיות משובצות מחשב, על ידי, או מטעם, יריבים (חיצוניים או פנימיים לתאגיד הבנקאי) אשר עלולה לגרום להתממשות סיכון סייבר. יצוין, כי בהגדרה זו נכללים גם ניסיון לביצוע תקיפה כאמור גם אם לא נגרם נזק בפועל. בחמש השנים האחרונות לא אירעו בחברה אירועי סייבר מהותיים אשר השפיעו על הדוחות הכספיים ו/או הגשת תביעות, פגיעה במוניטין וכדומה.

סיכון רגולטורי

סיכון רגולטורי הינו הסיכון לפגיעה בהכנסות ו/או בהון החברה הנגרם כתוצאה משינויים מהותיים מתהליכי חקיקה ו/או משיטות הוראות של גופים רגולטוריים שונים, הקובעים מגבלות על תחומי פעילות ומקורות הכנסה של החברה, או המטילים חובות שישומן כרוך בעלויות משמעותיות לחברה, ובכך עשויים לפגוע ברווחיותה. הסיכון הינו צופה פני עתיד במהותו, מכיוון שהוא מתייחס לסיכון הגלום בשינויים מהותיים אפשריים בחקיקה וברגולציה. בעקבות עדכונים רגולטוריים תכופים בהקשר לפעילות חברות כרטיסי האשראי, החברה רואה סיכון זה כסיכון מהותי. ריבוי הליכי הרגולציה, ככל שישומן, לרבות ההוראות והשינויים בשוק כרטיסי האשראי, ובכלל זה מתווה הירידה בעמלה הצולבת, זיכוי מיידי וכניסת סולקים ומאגדים, וכן המגמות בשוק זה, עלולים להשפיע מהותית לרעה על הקבוצה, אך בשלב זה לא ניתן להעריך את היקפה של ההשפעה כאמור.

למידע נוסף בנושא הסיכון הרגולטורי ואופן ניהולו, ראו הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2018 והדוחות הכספיים פרופורמה לשנת 2018. פרטים נוספים אודות ההשפעות הרגולטוריות על הקבוצה ניתן למצוא בדוח הדיקטוריון ליום 30 בספטמבר 2019.

סיכון אסטרטגי ותחרות

סיכון אסטרטגי הינו הסיכון לפגיעה ברווחי ובהון החברה הנובע מקבלת החלטות עסקיות שגויות, יישום לא מתאים של החלטות עסקיות ואי ביצוע או אי התאמה של תוכנית העבודה לשינויים בסביבה העסקית. הסיכון האסטרטגי מושפע מגורמי סיכון פנימיים וחיצוניים. גורמי סיכון פנימיים כוללים גורמים פנים ארגוניים המביאים לכך שהחברה אינה עומדת בתוכניות העבודה שלה. גורמי סיכון חיצוניים כוללים בין היתר את הסביבה העסקית/תחרותית בה פועלת החברה המאופיינת בתחרות עזה, הולכת וגוברת, הן מצד הגופים העיקריים הפועלים בתחום והן מצד גופים חדשים העתידים להתחיל ולפעול בתחומי הפעילות בהם עוסקת החברה, לרבות כתוצאה מהוראות רגולטוריות מקלות/מעודדות

לכניסתם של שחקנים חדשים. תחרות כאמור מובילה ועשויה להוביל לשינויים מהירים בשוק, לרבות השפעה על נתחי שוק ומחירים וכן על המודל העסקי של החברה.

בשל אופי הפעילות והשירותים הניתנים בתחום, יכולתה של הקבוצה להבדיל את עצמה באופן משמעותי ביחס למתחריה, להתמודד עם כלל היבטיה של תחרות זו, לשמור על נתחי שוק ולצמצם פגיעה אפשרית בתוצאותיה כתוצאה מתחרות כאמור, הינה מוגבלת.

כן כוללים גורמים חיצוניים כאמור ספקים מהותיים עימם קשורה הקבוצה אשר הפסקת ההתקשרות עימם באופן לא מתוכנן עלולה להביא לפגיעה ביכולתה של החברה לממש את האסטרטגיה שלה ולהביא לפגיעה בתוצאותיה העסקיות.

היעדים האסטרטגיים של החברה יקבעו תוך התאמה לתיאבון לסיכון, וליעדי ההון באמצעות תכנון ההון.

מידע נוסף בנושא סיכון אסטרטגי ותחרות ואופן ניהולו, ראו הדוח על הסיכונים – גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2018 והדוחות הכספיים פרופורמה לשנת 2018.

פרטים נוספים אודות התחרות בתחומי הפעילות של החברה ניתן למצוא בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 30 בספטמבר 2019.

סיכון ציות והלבנת הון

סיכון הציות הוא הסיכון הכרוך באי-ציות של קבוצת ישראלכרט, בכל מקום רלוונטי לפעילות הקבוצה, להוראות החוק והרגולציה, אמות מידה רגולטוריות וקוד אתי רלוונטי. סיכון הציות כולל גם את סיכון המוניטין הנלווה לאי-הציות להוראות האמורות.

סיכון הציות כולל סיכון לסנקציות, הגבלות משפטיות או רגולטוריות, הפסד כספי משמעותי או פגיעה במוניטין של קבוצת ישראלכרט.

מורכבותה והתפתחותה של הפעילות הבנקאית והפיננסית מחייבות את קבוצת ישראלכרט להקפדה יתרה על הוראות הציות הכוללות - חוקים, תקנות, הוראות רגולציה (לרבות עמדות שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים בטיפול בפניות הציבור), נהלים פנימיים והקוד האתי, החלים על הפעילויות הבנקאיות של הקבוצה.

סיכון התנהגותי (Conduct Risk) הינו הסיכון הגלום בהתנהגות הקבוצה אל מול לקוחותיה והוא מאגד תחתיו תחומים שונים, כדוגמת גילוי נאות ואשראי הוגן, העוללים להוביל להתנהלות שאינה הוגנת אל מול הלקוח. סיכון זה נמצא במגמת התפתחות והחקיקה החדשה שמה במרכז את טובת הלקוח ומחייבת את החברות הפיננסיות לשמירה על הגינות והוגנות בעת מתן השירות.

קבוצת ישראלכרט מקנה חשיבות רבה להתנהלות ראויה המבוססת על אמינות, שקיפות וכבוד. הקבוצה פועלת בהתאם לקוד האתי שקבעה לעצמה, המחייב את עובדיה ומשקף את כללי ההתנהגות שהקבוצה מחויבת אליהם, תוך מתן התייחסות לתחומי הממשק אל מול הלקוח.

החברה רואה עצמה מחויבת לציות ברמה גבוהה להוראות העוסקות בציות, להוראות העוסקות באיסור הלבנת הון ומימון טרור, להוראות העוסקות ביחסי בנק לקוח ולהוראות העוסקות בדיני ניירות ערך, כמו גם לכל הוראות הדין החלות על החברה. בכלל זה רואה החברה חשיבות ניכרת במאבק הבינלאומי בהלבנת הון ושמירה על התנהלות הוגנת מול לקוחותיה. מדיניות החברה בתחום הציות היא לקיים את דרישות החוק והרגולציה בתחום הציות ואיסור הלבנת הון.

בחודש פברואר 2019 שילמה החברה עיצום כספי בסך של 675 אלפי ש"ח בנושא שיווק אשראי – חובת אזהרה בפרסומת. לפי החלטת המפקח על הבנקים, הטלת העיצום הכספי היא בשל הפרה של סעיף 5(a) לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), מאחר שבמסגרת הקמפיין הרחב בו נקטה החברה, בפרסומת שהוצגה באתר האינטרנט השיווקי של החברה בגרסת המכשיר הנייד, לא פורסמה אזהרה כנדרש בחוק הבנקאות (שירות ללקוח), אלא באמצעות קישור ל-"דף נחיתה" המפנה לאזהרה. לפרטים נוספים ראה סעיף 3.4 לדוח דירקטוריון פרופורמה לשנת 2018.

למידע נוסף בנושא סיכון הציות ואופן ניהולו, ראו הדוח על הסיכונים – גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2018 והדוחות הכספיים פרופורמה לשנת 2018.

למידע נוסף על מיפוי גורמי סיכון עיקריים אליהם חשופה החברה, ראו טבלה 12, דיון בגורמי הסיכון בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2018.

נכסי סיכון ודרישות הון

טבלה 2: סקירת נכסי סיכון משוקללים (OV1)

להלן נכסי הסיכון ודרישת ההון בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי (במיליוני ש"ח)

דרישות הון מזעריות ליום 30 בספטמבר 2019	נכסי סיכון משוקללים ליום 30 ביוני 2019	נכסי סיכון משוקללים ליום 30 בספטמבר 2019		
1,758	14,577	15,290	סיכון אשראי (גישה סטנדרטית):	1
*-	*-	*-	סיכון אשראי של צד נגדי (גישה סטנדרטית)	6
*-	*-	*-	התאמה בגין סיכון אשראי (CVA)	10
58	462	508	סכומים מתחת לספי הניכוי (כפופים למשקל סיכון 250%)	25
1,816	15,039	15,798	סך הכל סיכון אשראי	
4	42	32	סיכונים שוק - סיכון שער חליפין של מטבע חוץ (גישה סטנדרטית)	20
312	2,678	2,708	סיכון תפעולי	24
2,132	17,759	18,538	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון/דרישת ההון	27

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

חלק 3: הרכב ההון

הלימות ההון

החל מיום 1 בינואר 2014 מיישמת החברה את הוראות מדידה והלימות הון המבוססות על הוראות באזל 3 (להלן: "באזל 3") כפי שפורסמו על ידי המפקח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211. בהתאם להוראות, בנוסף לחישוב דרישת ההון המינימלי בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי, נדרשת החברה לבצע תהליך פנימי להערכת נאותות הלימות ההון (ICAAP) המוגש מדי שנה. בחודש ינואר 2019 קיבל הדירקטוריון את הסקירה בנושא ה-ICAAP ואישר את הדוח על התהליך הפנימי להערכת הלימות ההון של החברה (ICAAP) לשנת 2018.

הערכת הלימות ההון

הלימות ההון

החברה מיישמת את הגישה הסטנדרטית להערכת הלימות ההון הרגולטורית שלה (עבור סיכונים אשראי, סיכונים שוק וסיכונים תפעוליים). החברה מבצעת תהליך פנימי להערכת הלימות ההון שלה במסגרתו נבנתה תוכנית רב שנתית לעמידה ביעדי הלימות הון המזעריים. תוכנית זו לוקחת בחשבון את צרכי ההון הקיימים והעתידיים של החברה בהתאם לתוכניות האסטרטגיות אל מול מקורות ההון הזמינים. בתוכנית קיימת התייחסות אל כלל נכסי הסיכון של החברה בהווה ובעתיד, על פי דרישות ההקצאה במסגרת הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 בדבר "מדידה והלימות הון" ובהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 299 בדבר "ההון הפיקוחי - הוראות מעבר" וזאת אל מול יעדי הלימות ההון המזעריים ותיאבון הסיכון. תהליך הערכת הנאותות ההונית (תהליך ה-ICAAP) הינו תהליך עצמי המתבצע על-ידי החברה במסגרת יישום הנחיות הנדבך השני של באזל, ומהווה את הבסיס לשרשרת תהליכי הליבה לניהול הסיכונים וההון בחברה. הערכת הנאותות ההונית מתבצעת על בסיס שנתי, ומטרתה להעריך האם הונה של החברה הינו נאות, אל מול החשיפה לסיכונים בחברה, בהווה ובראייה צופה פני עתיד. ההנהלה אחראית להכנת תהליך הערכת הנאותות ההונית (תהליך ה-ICAAP) באמצעות מנהל הסיכונים הראשי. ההנהלה אחראית לכינון תהליך ה-ICAAP על בסיס מתמשך, להבטחת הנאותות ההונית של החברה.

יחסי הון מינימליים

ביום 30 במאי 2013 פרסם המפקח על הבנקים לכל התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי אשראי חוזר בדבר יחסי הון מינימליים במסגרת היערכות ליישום הוראות באזל III. בהתאם לחוזר, כל התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי אשראי נדרשים לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 9%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2015. בנוסף, תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהוות לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל, יידרש לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 10%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2017. כמו כן, נקבע כי יחס ההון הכולל המינימלי יעמוד, החל מיום 1 בינואר 2015, על 12.5% לכלל המערכת הבנקאית ועל 13.5% לתאגידים בנקאיים משמעותיים במיוחד, וזאת החל מיום 1 בינואר 2017. בחודש מאי 2016 פרסם המפקח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 472 בדבר "סולקים וסליקת עסקאות בכרטיסי חיוב" ובו הקלה לסולק לעניין דרישת ההון העצמי, שתחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 201-211 (מדידת והלימות הון). על אף האמור בסעיף 40 להוראות ניהול בנקאי תקין 201, יחס הון עצמי רובד 1 של סולק שיתרת חיובים בדוח כספי שנתי אחרון שלו עולה על 2 מיליארדי ש"ח לא יפחת משיעור של 8% ויחס ההון הכולל לא יפחת משיעור של 11.5%. הוראה זו נכנסה לתוקף ביום 1 ביוני 2016. בחודש פברואר 2019 אישר דירקטוריון החברה את יעדי הלימות ההון המזעריים, כמפורט להלן:

יעד הלימות ההון המזערי

יעד הלימות ההון המזערי הינו יעד פנימי הנקבע על-ידי הדירקטוריון ביחס לרמת ההון בה החברה מעוניינת להימצא אל מול השימושים הצפויים בנכסי הסיכון. יעד זה עשוי להיות שונה מיחס ההון המזערי, המהווה את הרף הרגולטורי המינימלי שנקבע ליחס ההון לנכסי הסיכון. יעד ההון של החברה הינו רמת ההון הנאותה הנדרשת בגין הסיכונים השונים אליהם חשופה החברה כפי שזוהתה, נאמדה והוערכה על ידי החברה. יעד זה מביא בחשבון פעולות של הנהלת החברה, אשר נועדו להקטין את רמת הסיכון ו/או להגדיל את בסיס ההון. מנהל הסיכונים הראשי אחראי לגיבוש המלצות ביחס ליעדי ההון לטובת הבטחת השימוש המיטבי בהונה של החברה תוך שמירה על יציבותה, על בסיס מסקנות תהליך ה-ICAAP. תוצאות הערכת נאותות ההון (תהליך ה-ICAAP) מהוות בסיס לקביעת יעדי הלימות ההון המזעריים. יעד הלימות ההון המזערי מכתוב מסגרת של הון פנימי המשמשת כבסיס לתכנון השימושים בהון של החברה במסגרת תוכנית העבודה השנתית והרב שנתית שלה. להלן יעדי הלימות ההון המזעריים של החברה:

- יעד הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון של החברה הינו 9%.
- יעד ההון הכולל לרכיבי סיכון של החברה הינו 12.5%.

ההנהלה אחראית לגיבוש המלצות בנוגע לשינויים הנדרשים, ביעדי ההון שקבע הדירקטוריון בעבר, בעקבות מסקנות תהליך הערכת הנאותות ההונית.

להרחבה בנושא יישום הוראות ניהול בנקאי תקין ודרישות אחרות של המפקח על הבנקים בנושא הלימות ההון ולהרחבה בנושא ניהול הלימות ההון, ראו הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2018.

טבלה 3: חישוב יחס ההון ⁽¹⁾ במיליון ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2018 ⁽²⁾	ליום 30 בספטמבר 2018 ⁽²⁾	ליום 30 בספטמבר 2019	
2,987	2,943	2,369	הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 לאחר ניכויים
160	155	198	הון רובד 2
3,147	3,098	2,567	סך הכל הון כולל
12,757	12,357	15,798	סיכון אשראי
18	59	32	סיכוני שוק - סיכון שער חליפין של מטבע חוץ
2,190	2,158	2,708	סיכון תפעולי
14,965	14,574	18,538	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון
20.0%	20.2%	12.8%	יחס הון עצמי רובד 1 ויחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
21.0%	21.3%	13.8%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
8.0%	8.0%	8.0%	יחס הון עצמי רובד 1 מזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים
11.5%	11.5%	11.5%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים

- (1) מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211, והוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299, בדבר "מדידה והלימות הון".
 (2) כפי שהוצג בדוחות החברה ליום 30 בספטמבר 2018 וליום 31 בדצמבר 2018, אשר נחתמו ביום 14 בנובמבר 2018 וביום 25 בפברואר 2019, בהתאמה.

טבלה 4: הרכב ההון הפיקוחי במיליון ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2018 ⁽²⁾	ליום 30 בספטמבר 2018 ⁽²⁾	ליום 30 בספטמבר 2019	
			הון רובד 1
*-	*-	-	הון מניות רגילות נפרע
61	61	-	פרמיה על מניות
16	18	-	רווחים שטרם מומשו מהתאמת לשווי הוגן של ניירות ערך זמינים למכירה
2,906	2,852	2,313	עודפים ⁽¹⁾
16	17	79	קרן הון שנוצרה מהטבות שנתקבלו מבעל שליטה
(12)	(5)	(23)	יתרת הפסד כולל אחר מצטבר הנובעת מהתאמות בגין הטבות לעובדים
2,987	2,943	2,369	סך הכל הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 לאחר ניכויים
			הון רובד 2
160	155	198	הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי
3,147	3,098	2,567	הון כולל

- * סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.
- (1) בחודש מרץ 2019, חילקה החברה לבעלי מניותיה דיבידנד בסך כולל של 867 מיליון ש"ח, כמו כן רכשה החברה את מלוא הון המניות של פרימיום אקספרס בע"מ וזאת בתמורה ל 456 מיליון ש"ח. לפרטים נוספים ראה ביאור 2 לתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019.
- (2) כפי שהוצג בדוחות החברה ליום 30 בספטמבר 2018 וליום 31 בדצמבר 2018, אשר נחתמו ביום 14 בנובמבר 2018 וביום 25 בפברואר 2019 בהתאמה.

מגבלות על מבנה ההון

בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202 נקבעו מגבלות על מבנה ההון, בין השאר, מגבלה לפיה הון רובד 2 לא יעלה על 100% מהון רובד 1, לאחר הניכויים הנדרשים מהון זה.

טבלה 5: הרכב המאזן הפיקוחי תוך ציון הפניות לרכיבי ההון הפיקוחי (CC1)

להלן שיטת שלושת השלבים להצגת הקשר בין המאזן המדווח בדוחות הכספיים ובין רכיבי ההון הפיקוחי

שלב 1: מתן גילוי על המאזן לפי בסיס האיחוד הפיקוחי

המאזן הפיקוחי של החברה זהה למאזן כפי שהוצג בדוחות הכספיים שפורסמו

שלב 2: הצגת הרכיבים המרכיבים את הרכב ההון הפיקוחי מתוך המאזן הפיקוחי (מיליון ש"ח)

הפניות לרכיבי ההון הפיקוחי	מאזן פיקוחי ליום 31 בדצמבר 2018 ⁽¹⁾	מאזן פיקוחי ליום 30 בספטמבר 2018 ⁽¹⁾	מאזן פיקוחי ליום 30 בספטמבר 2019	
				נכסים
	89	92	430	מזומנים ופיקדונות בבנקים
	19,069	18,653	24,547	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
	(220)	(198)	(289)	הפרשה להפסדי מאשראי
5	(141)	(137)	(173)	מזה: הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי הנכללת בהון רובד 2
	(79)	(61)	(116)	מזה: הפרשה להפסדי אשראי שלא נכללת בהון הפיקוחי
	18,849	18,455	24,258	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו
	33	36	54	ניירות ערך
8	23	26	31	מזה: השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינן עולות על 10% מהון המניות של התאגיד הפיננסי
	10	10	23	מזה: ניירות ערך אחרים
	6	6	10	השקעות בחברות כלולות
	300	295	355	בניינים וציוד
	314	303	463	נכסים אחרים
9	150	152	203	מזה: מס נדחה
6	-	*-	*-	מזה: הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי הנכללת בהון רובד 2
	164	151	260	מזה: נכסים אחרים נוספים
	19,591	19,187	25,570	סך כל הנכסים
				התחייבויות והון
	2,837	2,437	5,170	אשראי מתאגידים בנקאיים
	12,767	12,731	16,378	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
	-	-	1,085	אגרות חוב סחירות
	1,000	1,076	568	התחייבויות אחרות
7	19	18	25	מזה: הפרשה קבוצתית בגין חשיפות חוץ מאזוניות הנכללת בהון רובד 2
	16,604	16,244	23,201	סך כל ההתחייבויות והון
	2,987	2,943	2,369	הון המיוחס לבעלי המניות של החברה
1	61	61	-	מזה: הון מניות רגילות ופרמיה
2	2,906	2,852	2,313	מזה: עודפים
3	16	17	79	מזה: קרנות הון
4	4	13	(23)	מזה: (הפסד) רווח כולל אחר מצטבר
	19,591	19,187	25,570	סך כל ההתחייבויות והון

(1) כפי שהוצג בדוחות החברה ליום 30 בספטמבר 2018 וליום 31 בדצמבר 2018, אשר נחתמו ביום 14 בנובמבר 2018

וביום 25 בפברואר 2019 בהתאמה.

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

שלב 3: מיפוי הרכיבים שהוצגו בשלב 2 לצורך הצגת הרכב ההון הפיקוחי במיליוני ש"ח

	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3
	הון פיקוחי ליום 31 בדצמבר 2018 ⁽¹⁾	הון פיקוחי ליום 30 בספטמבר 2018 ⁽¹⁾	הון פיקוחי ליום 30 בספטמבר 2018 ⁽¹⁾	הון פיקוחי ליום 30 בספטמבר 2018 ⁽¹⁾	הון פיקוחי ליום 30 בספטמבר 2019	הון פיקוחי ליום 30 בספטמבר 2019	הון פיקוחי ליום 30 בספטמבר 2019
							הון עצמי רובד 1: מכשירים ועודפים
1	61	61	61	61	-	-	הון מניות רגילות שהונפק על ידי החברה ופרמיה על מניות רגילות הכלולות בהון עצמי רובד 1
2	2,906	2,852	2,852	2,852	2,313	2,313	עודפים, לרבות דיבידנד שהוצע או שהוכרז לאחר תאריך המאזן
3+4	20	30	30	30	56	56	רווח כולל אחר מצטבר ועודפים שניתן להם גילוי
	2,987	2,943	2,943	2,943	2,369	2,369	הון עצמי רובד 1 לפני התאמות פיקוחיות וניכויים
26	*-	*-	*-	*-	*-	*-	התאמות פיקוחיות וניכויים נוספים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים
26ג'	*-	*-	*-	*-	*-	*-	מזה: התאמות פיקוחיות נוספות להון עצמי רובד 1 שלא נכללו במסגרת סעיפים 26א' ו-25ב'
29	2,987	2,943	2,943	2,943	2,369	2,369	הון עצמי רובד 1
							הון רובד 1 נוסף: ניכויים
45	2,987	2,943	2,943	2,943	2,369	2,369	הון רובד 1
							הון רובד 2: מכשירים והפרשות
50	160	155	155	155	198	198	הפרשות קבוצתיות להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס
51	160	155	155	155	198	198	הון רובד 2 לפני ניכויים
							הון רובד 2: ניכויים
58	160	155	155	155	198	198	הון רובד 2
59	3,147	3,098	3,098	3,098	2,567	2,567	סך ההון
	14,965	14,574	14,574	14,574	18,538	18,538	סך הכל נכסי סיכון משוקללים בהתאם לטיפול שנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3
60	14,965	14,574	14,574	14,574	18,538	18,538	סך נכסי סיכון משוקללים
							יחסי הון וכריות לשימור הון
61	20.0%	20.2%	20.2%	20.2%	12.8%	12.8%	הון עצמי רובד 1 (כאחוז מנכסי סיכון משוקללים)
62	20.0%	20.2%	20.2%	20.2%	12.8%	12.8%	הון רובד 1 (כאחוז מנכסי סיכון משוקללים)
63	21.0%	21.3%	21.3%	21.3%	13.8%	13.8%	ההון הכולל (כאחוז מנכסי סיכון משוקללים)
							דרישות מזעריות שנקבעו מעל ידי המפקח על הבנקים
69	8.0%	8.0%	8.0%	8.0%	8.0%	8.0%	יחס הון עצמי רובד 1 מזערי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים
70	8.0%	8.0%	8.0%	8.0%	8.0%	8.0%	יחס הון רובד 1 מזערי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים
71	11.5%	11.5%	11.5%	11.5%	11.5%	11.5%	יחס הון כולל מזערי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים
							סכומים שמתחת לסף ההפחתה (לפני שקלול סיכון)

הפניות משלב 2	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3	הון פיקוחי ליום 31 בדצמבר 2018 ⁽¹⁾	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3	הון פיקוחי ליום 30 בספטמבר 2018 ⁽¹⁾	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3	הון פיקוחי ליום 30 בספטמבר 2019	
8		23		26		31	72 השקעות בהון של תאגידים פיננסיים (למעט תאגידים בנקאיים וחברות בנות שלהם), שאינן עולות על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי והן מתחת לסף ההפחתה (לא דווחו בשורות 18,39,54)
9		150		152		203	75 מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי שהם מתחת לסף ההפחתה (לא דווחו בשורות 21,25)
							תקרה להכללת הפרשות רובד 2
		217		202		270	76 הפרשה כשירה להכללה במסגרת רובד 2 בהתייחס לחשיפות תחת הגישה הסטנדרטית, לפני יישום התקרה
		160		155		198	77 התקרה להכללת הפרשה במסגרת רובד 2 תחת הגישה הסטנדרטית

(1) כפי שהוצג בדוחות החברה ליום 30 בספטמבר 2018 וליום 31 בדצמבר 2018, אשר נחתמו ביום 14 בנובמבר 2018 וביום 25 בפברואר 2019 בהתאמה.

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

חלק 4: יחס מינוף

החל מיום 1 באפריל 2015 מיישמת החברה את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט, שקוף שאינו מבוסס סיכון אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי ובחברת כרטיסי אשראי (להלן: "תאגיד בנקאי"). יחס המינוף מבוטא באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. נכון לימים 30 בספטמבר 2018, 31 בדצמבר 2018 ו-30 בספטמבר 2019 וכן בסמוך למועד חתימת הדוח, עומדת החברה בכל דרישות ההון והמינוף המפורטות לעיל.

טבלה 6: השוואה בין הנכסים במאזן לבין מדידת החשיפה לצורך יחס המינוף ⁽¹⁾ (LR1): במיליון ש"ח

פריט	ליום 30 בספטמבר 2019	ליום 30 בספטמבר ⁽²⁾ 2018	ליום 31 בדצמבר ⁽²⁾ 2018
1 סך הנכסים בהתאם לדוחות כספיים מאוחדים	25,570	19,187	19,591
6 התאמות בגין פריטים חוץ מאזניים (המרה של חשיפות חוץ מאזניות לסכומים שווי ערך אשראי)	4,971	3,840	3,876
7 התאמות אחרות (בגין הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי)	245	184	198
8 חשיפה לצורך יחס מינוף	30,786	23,211	23,665

(1) מחושב על פי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בדבר "יחס מינוף".

(2) כפי שהוצג בדוחות החברה ליום 30 בספטמבר 2018 וליום 31 בדצמבר 2018, אשר נחתמו ביום 14 בנובמבר 2018 וביום 25 בפברואר 2019 בהתאמה.

טבלה 7: מתכונת יחס המינוף (LR2) במיליון ש"ח

פריט	ליום 30 בספטמבר 2019	ליום 30 בספטמבר (2) 2018	ליום 31 בדצמבר (2) 2018
חשיפות מאזניות			
1	25,815	19,371	19,789
	נכסים במאזן (למעט נגזרים ועסקאות מימון ניירות ערך, אך לרבות בטחונות)		
2			-
	סכומים בגין נכסים שנוכו בקביעת הון רובד 1		
3	25,815	19,371	19,789
	סך חשיפות מאזניות (למעט בגין נגזרים ועסקאות מימון ניירות ערך)		
חשיפות בגין נגזרים			
4	*-	*-	*-
	עלות השחלוף הקשורה לכל העסקאות בגין נגזרים		
11	*-	*-	*-
	סך חשיפות בגין נגזרים		
חשיפות בגין עסקאות מימון ניירות ערך			
16	-	-	-
	סך חשיפות בגין עסקאות מימון ניירות ערך		
חשיפות חוץ מאזניות אחרות			
17	40,427	31,518	32,009
	חשיפה חוץ מאזנית בערך נקוב ברוטו		
18	(35,456)	(27,678)	(28,133)
	התאמות בגין המרה לסכומים שווי ערך אשראי		
19	4,971	3,840	3,876
	פריטים חוץ מאזניים		
הון וסך חשיפות			
20	2,369	2,943	2,987
	הון רובד 1		
21	30,786	23,211	23,665
	סך החשיפות		
יחס מינוף			
22	7.7%	12.7%	12.6%
	יחס המינוף בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218		
23	5.0%	5.0%	5.0%
	יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים		

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

- (1) בחודש מרץ 2019, חילקה החברה לבעלי מניותיה דיבידנד בסך כולל של 867 מיליון ש"ח. כמו כן רכשה החברה את מלוא הון המניות של פרימיום אקספרס בע"מ וזאת בתמורה ל 456 מיליון ש"ח. לפרטים נוספים ראה ביאור 2 לתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019.
- (2) כפי שהוצג בדוחות החברה ליום 30 בספטמבר 2018 וליום 31 בדצמבר 2018, אשר נחתמו ביום 14 בנובמבר 2018 וביום 25 בפברואר 2019 בהתאמה.

גילוי איכותי כללי- ניהול סיכון אשראי

סיכון אשראי הינו האפשרות שלווה/צד נגדי לא יעמוד בהתחייבויותיו בהתאם לתנאים המוסכמים. סיכון האשראי הוא אחד הסיכונים אשר מנוהל, מנוטר ומבוקר בחברה, כמתחייב מאופי פעילותה כחברה העוסקת במתן אשראי. תהליך ניהול סיכונים האשראי מסייע לחברה להסתכל על הסיכון על פי תמהיל המוצרים המרכיב אותו. בהתאם להוראות של המפקח על הבנקים בנושא המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי ותיקון הוראות בנושא טיפול בחובות בעייתיים, מיישמת החברה, החל מ-1 בינואר 2014 את הוראת ניהול בנקאי מספר 311 "ניהול סיכון אשראי" המתמקדת באימוץ הגישה שבה נדרשת מעורבות גורם בלתי תלוי ביחידות העסקיות, בתמיכה בקבלת החלטות אשראי נאותות, תוך התייחסות ומעורבות בגיבוש מדיניות האשראי, סיווג חובות בעייתיים ואישור חשיפות אשראי מהותיות. בחברה יחידת בקרת אשראי עצמאית הכפופה למנהל הסיכונים הראשי בהתאם לדרישה בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 311 כי החל מיום 1 באפריל 2015 תפעל יחידת בקרת האשראי הכפופה למנהל הסיכונים הראשי של התאגיד הבנקאי או חברת כרטיסי אשראי, או לגורם אחר שאינו תלוי ביחידות העסקיות או לדירקטוריון. החברה משקיעה באורח שוטף משאבים בהכשרת עובדיה העוסקים בקבלת החלטות, בהערכת סיכונים באשראי ובשיפור של כלי בקרה ומערכות מידע ממוחשבות העומדים לרשותם. המבנה הארגוני לניהול סיכונים האשראי כולל את הממשל התאגידי ושלושת מעגלי הבקרה. התפיסה המנחה את ניהול סיכון האשראי בחברה הינה כי נוטל הסיכון הינו האחראי הישיר לניהול הסיכון. מנהל הסיכונים הראשי הינו גורם בלתי תלוי, ואולם אחריותו אינה מייצרת את אחריות אגף אשראי ומימון לביצוע בקרה ביחס לסיכונים שבאחריותו, באמצעות יחידת בקרת אשראי ורגולציה, המהווה גורם בקרה המבצע "בקרת-על" בתהליך ניהול סיכונים האשראי במסגרת מעגל הבקרה הראשון.

סיכון אשראי לאנשים פרטיים

ככלל, אשראי לאנשים פרטיים אינו מבוסס על בטחונות. האשראי המועמד לאנשים פרטיים מותאם, ככלל, לדירוג הסיכון של הלקוח. ניהול סיכון האשראי לאנשים פרטיים כולל תהליכי חיתום וכן ניטור ומעקב שוטף אחרי סיכון הלקוחות. בשנים האחרונות מציגה החברה מגמת צמיחה עקבית בתחום האשראי לאנשים פרטיים. החברה רואה בתחום זה את אחד ממנועי הצמיחה המרכזיים שלה בשנים הקרובות, וזאת תוך ניהול סיכונים מושכל. הרחבת פעילות העמדת אשראי לאנשים פרטיים מבוצעת באמצעות פעילות מגיבה ויזומה מבוססת צרכי לקוח המציעה ללקוחות את מגוון מוצרי האשראי הקיימים בחברה, הרחבת פעילות האשראי הפרטי כאמור מבוצעת בין היתר באמצעות הרחבת מגוון מוצרים, הגדלת סכומי האשראי בהתאם לסיכון ופנייה לשכבות אוכלוסייה שונות. יצוין, כי סיכון האשראי מושפע בין היתר מסוגי האוכלוסיות השונות להן מועמד האשראי, מהיקף האשראי המועמד ומשכו.

חיתום אשראי לאנשים פרטיים

תהליך חיתום האשראי ודירוג הסיכון לאנשים פרטיים מתבסס על מודלים סטטיסטיים מתקדמים. דירוג זה משמש כבסיס תומך החלטה לגבי גובה האשראי ושיעור הריבית שנקבעת ללקוח. המודלים עוברים ניטור שוטף, בדיקות טיוב וכיול תקופתיות וקבועות וזאת בהתאם לדרישות פנימיות ורגולטוריות. החיתום מתבצע בשני (2) אופנים: חיתום אוטומטי המבוסס על מודלי דרוג וחוקה עסקית, הנכתבים בכלים מתקדמים מתוך ראיית כלל פעילות הלקוח בחברה, וחיתום ידני המתבצע במקרים בהם נדרשת בדיקה נוספת מעבר לחיתום האוטומטי. בהתאם להוראות הרגולציה, לחברה מדיניות ונוהל המטפלים בתהליכי העבודה ובכללים בגין פנייה יזומה למכירת אשראי לאנשים פרטיים. כאמור, נוהל עבודה בנושא מתן אשראי ללקוחות הפרטיים המתבסס על המדיניות, קובע, בין היתר, הגדרת תסריטי שיחה למכירת אשראי אשר כוללים מתן מידע ללקוח בנוגע לתנאי האשראי כגון: סכום האשראי, תקופת האשראי, ריבית נומינלית ומתואמת, סכום משוער לפירעון חודשי וכן דרכי התקשרות לצורך בירורים. כמו-כן, קובע הנוהל התייחסות לצרכי הלקוח ומאפייניו וכן תיעוד של נתוני הפנייה ללקוחות. בנוסף, הנוהל מכיל הגדרה של אוכלוסייה אשר אליה לא תבצע פנייה יזומה למתן אשראי וזאת על מנת לעמוד בכללי הרגולציה.

ניהול סיכון האשראי לאנשים פרטיים

- ניהול חשיפות האשראי ללקוחות פרטיים מתבצע לפי חשיפה מקסימלית ללקוח הנקבעת בהתאם לפרמטרים שונים כגון: דירוג סיכון, מוצרי אשראי, ותק הלקוח, היסטוריית פירעונות ועוד.
 - סכום של הלוואה לכל מטרה ללקוחות פרטיים מוגבלת לסכום מקסימלי של 100 אלפי ש"ח ולתקופה של עד 60 חודשים, כאשר מח"מ התיק עומד על כ- 24 חודשים. סכום ההלוואה בפועל נקבע לפי דירוג הסיכון של הלקוח וקריטריונים נוספים.
 - מדיניות תמחור האשראי לאנשים פרטיים מותאמת לדירוג הסיכון של הלקוחות.¹
 - מגבלות האשראי בחברה מגבילות את שיעור החשיפה ללקוחות פרטיים ברמת סיכון גבוהה, מתוך סך תיק האשראי לאנשים פרטיים.
 - מדרג סמכויות האשראי בחברה מגביל את יכולת אישור חשיפות אשראי לאנשים פרטיים בהתאם להיררכית סמכויות פנימית.
 - שיעור המימון לאשראי לרכב, נקבע עבור כל לקוח בהתאם לבחינה פרטנית של הלקוח. ניתן להעמיד אשראי למימון רכב עד ל-100% מימון ולתקופה של עד 72 חודשים.
- למידע המפורט על סיכון אשראי לאנשים פרטיים ראו דוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2018 וכן תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019.

סיכון אשראי בגין חשיפות לקבוצת לווים

בחודשים יולי- אוגוסט 2018 פרסם המפקח על הבנקים עדכון לנוהל בנקאי תקין מספר 313 (מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים) ("נב"ת 313") לצורך הקלה במגבלות שיחולו על חברות כרטיסי האשראי המופרדות בקבלת מימון (מכוח מגבלות לווה בודד או קבוצת לווים) – לפרטים ראה ביאור 24 ג. 8.2 לדוחות הכספיים פרופורמה לשנת 2018. במסגרת זו, לבנקים המזיקים בחברות כרטיסי האשראי המופרדות הוקנתה תקופת יישום, במהלכה יידרשו להקטין את חשיפות האשראי לחברות כרטיסי האשראי המופרדות שבבעלותם באופן מדורג, תוך שלוש (3) שנים ממועד ההפרדה של חברת כרטיסי האשראי מהתאגיד הבנקאי. בהתאם, למועד הדוח נערכת החברה ליצירת תשתית שתאפשר צמצום ו/או החלפה של מסגרות וקווי אשראי מבנק הפועלים.

בהמשך לאמור ולצורך היערכות לשינויים כאמור, הודיעה הקבוצה לגורמים רלוונטיים, ביניהם שותפים עסקיים, על ביטולם העתידי (בתוקף החל מיום 1 ביולי 2020) של אישורי המחאת זכות על דרך המכר שניתנו על די הקבוצה לאותם גורמים. למועד חתימת הדוח, בין הקבוצה לחלק מאותם גורמים כאמור מתנהלים דיונים בנוגע להודעת החברה וישומה.

בנוסף נקבע במסגרת נב"ת 313, כי החשיפה של חברת כרטיסי אשראי ללווים, תהיה נתונה למגבלות לווה/קבוצת לווים, ולמגבלה המצרפית של לווים גדולים. כחלק מפעילות ההנפקה, הסליקה והניכיונות, לקבוצות הבנקים בהסדר וחברות כרטיסי האשראי האחרות חבות לקבוצה מעל למגבלות לווה בודד (נב"ת 313) אילו זו הייתה חלה נכון להיום. יחד עם זאת, במהלך חמש (5) שנים מיום פרסום ההוראה, חבות של קבוצת לווים בנקאית לחברת כרטיסי אשראי לא תהיה כפופה למגבלה זו.

חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים ולמדינות זרות

לחברה קיימת חשיפת אשראי שאינה מהותית לארגונים הבינלאומיים ארגון אמריקן אקספרס, ארגון מאסטרקארד וארגון ויזה בגין יתרות של מחזורי עסקאות שבוצעו על-ידי תיירים בארץ ובניכוי יתרות של מחזורי עסקאות שבוצעו על-ידי ישראלים בחו"ל שבגינן טרם זוכתה החברה על-ידי הארגונים הבינלאומיים.

להרחבה על סיכון האשראי ואופן ניהולו, ראו הדוח על הסיכונים – גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2018, הדוחות הכספיים פרופורמה לשנת 2018 וכן תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019.

¹ לאור כניסתו הצפויה לתוקף של חוק אשראי הוגן, ייתכן שתוגבל יכולתה של החברה לשנות ריבית ללקוח שדירוג הסיכון שלו השתנה.

טבלה 8: איכות האשראי של חשיפות אשראי (CR1) במיליון ש"ח

איכות האשראי של חשיפות אשראי ליום 30 בספטמבר 2019

יתרות נטו ⁽²⁾	הפרשות להפסדי אשראי או ירידות ערך	יתרות ברוטו ⁽¹⁾ אחרים	יתרות ברוטו ⁽¹⁾ פגומים או בפיגור של 90 ימים או יותר	
24,713	289	24,860	142	חובות, למעט אגרות חוב
-	-	-	-	אגרות חוב
40,402	25	40,427	-	חשיפות חוץ מאזניות
65,115	314	65,287	142	סך הכל

איכות האשראי של חשיפות אשראי ליום 30 בספטמבר 2018

יתרות נטו ⁽²⁾	הפרשות להפסדי אשראי או ירידות ערך	יתרות ברוטו ⁽¹⁾ אחרים	יתרות ברוטו ⁽¹⁾ פגומים או בפיגור של 90 ימים או יותר	
20,886	218	21,061	43	חובות, למעט אגרות חוב
-	-	-	-	אגרות חוב
39,322	21	39,343	-	חשיפות חוץ מאזניות
60,208	239	60,404	43	סך הכל

איכות האשראי של חשיפות אשראי ליום 31 בדצמבר 2018

יתרות נטו ⁽²⁾	הפרשות להפסדי אשראי או ירידות ערך	יתרות ברוטו ⁽¹⁾ אחרים	יתרות ברוטו ⁽¹⁾ פגומים או בפיגור של 90 ימים או יותר	
21,330	242	21,507	65	חובות, למעט אגרות חוב
-	-	-	-	אגרות חוב
39,823	22	39,845	-	חשיפות חוץ מאזניות
61,153	264	61,352	65	סך הכל

יתרות ברוטו הינן פריטים מאזניים וחוץ מאזניים לפני הפרשה להפסדי אשראי.

יתרות נטו: סך הערך ברוטו בניכוי הפרשות להפסדי אשראי.

הפחתת סיכון האשראי - גילויים בגישה הסטנדרטית

גילוי לגבי תיקים המטופלים בהתאם לגישה הסטנדרטית

החברה מיישמת דירוג אשראי חיצוני על פי גישה סטנדרטית המבוססת על דירוגים חיצוניים. שקלולי סיכון האשראי נקבעים, בין היתר, באמצעות ייחוס החשיפה לצד הנגדי לעסקה כפי שנקבע בהוראה, תוך הבאה בחשבון את דירוגי האשראי החיצוני הנקבעים על-ידי חברות דירוגי אשראי חיצוניות (ECAI) ומשמים למדידת סיכון אשראי באופן סטנדרטי.

טבלה 9: שיטות להפחתת סיכון אשראי (CR3) במיליון ש"ח

שיטות להפחתת סיכון אשראי ליום 30 בספטמבר 2019

מובטחים מובהקים על-ידי נגזרי אשראי מזה: סכום מובטח	מובטחים מובהקים על-ידי נגזרי אשראי יתרה מאזנית	מובטחים מזה: על-ידי ערבויות פיננסיות מזה: סכום מובטח	מובטחים מזה: על-ידי ערבויות פיננסיות יתרה מאזנית ⁽¹⁾	מובטחים מזה: על-ידי ביטחון מזה: סכום מובטח	מובטחים מזה: על-ידי ביטחון יתרה מאזנית	מובטחים מזה: סכום מובטח	מובטחים מזה: סך הכל יתרה מאזנית ⁽¹⁾	שאינם מובטחים סך הכל יתרה מאזנית ⁽¹⁾	
-	-	14,857	14,857	-	-	-	-	9,856	חובות, למעט אגרות חוב
-	-	-	-	-	-	-	-	-	אגרות חוב
-	-	14,857	14,857	-	-	14,857	14,857	9,856	סך הכל
-	-	-	-	-	-	-	-	88	מזה: פגום או בפיגור של 90 ימים או יותר

שיטות להפחתת סיכון אשראי ליום 30 בספטמבר 2018

מובטחים מובהקים על-ידי נגזרי אשראי מזה: סכום מובטח	מובטחים מובהקים על-ידי נגזרי אשראי יתרה מאזנית	מובטחים מזה: על-ידי ערבויות פיננסיות מזה: סכום מובטח	מובטחים מזה: על-ידי ערבויות פיננסיות יתרה מאזנית ⁽¹⁾	מובטחים מזה: על-ידי ביטחון מזה: סכום מובטח	מובטחים מזה: על-ידי ביטחון יתרה מאזנית	מובטחים מזה: סכום מובטח	מובטחים מזה: סך הכל יתרה מאזנית ⁽¹⁾	שאינם מובטחים סך הכל יתרה מאזנית ⁽¹⁾	
-	-	12,454	12,454	-	-	12,454	12,454	8,432	חובות, למעט אגרות חוב
-	-	-	-	-	-	-	-	-	אגרות חוב
-	-	12,454	12,454	-	-	12,454	12,454	8,432	סך הכל
-	-	-	-	-	-	-	-	20	מזה: פגום או בפיגור של 90 ימים או יותר

(1) יתרה מאזנית: יתרה מאזנית של חובות (לאחר הפרשות להפסדי אשראי או ירידות ערך בעלות אופי אחר מזמני) שלא יושמו לגביהם שיטות להפחתת סיכון אשראי. ראה גם ביאור 2.ב.5 בתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019.

טבלה 9: שיטות להפחתת סיכון אשראי (CR3) במיליון ש"ח (המשך)

שיטות להפחתת סיכון אשראי ליום 31 בדצמבר 2018

מובטחים על-ידי נגזרי אשראי: סכום מובטח	מובטחים על-ידי נגזרי אשראי יתרה מאזנית	מובטחים על-ידי ערבויות פיננסיות: סכום מובטח	מובטחים על-ידי ערבויות פיננסיות יתרה מאזנית ⁽¹⁾	מובטחים על-ידי ביטחון מזה: סכום מובטח	מובטחים על-ידי ביטחון מזה: סכום מובטח	מובטחים מזה: סכום מובטח	מובטחים סך הכל יתרה מאזנית ⁽¹⁾	שאינם מובטחים סך הכל יתרה מאזנית ⁽¹⁾	
-	-	12,440	12,440	-	-	12,440	*12,440	*8,890	חובות, למעט אגרות חוב
-	-	-	-	-	-	-	-	-	אגרות חוב
-	-	12,440	12,440	-	-	12,440	12,440	8,890	סך הכל
-	-	-	-	-	-	-	-	31	מזה: פגום או בפיגור של 90 ימים או יותר

* סווג מחדש.

(1) יתרה מאזנית: יתרה מאזנית של חובות (לאחר הפרשות להפסדי אשראי או ירידות ערך בעלות אופי אחר מזמני) שלא יושמו לגביהם שיטות להפחתת סיכון אשראי. ראה גם ביאור 2.ב.5 בתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019.

טבלה 10: הגישה הסטנדרטית- חשיפות לפי סוגי נכסים ומשקלות סיכון (CR5) במיליון ש"ח

חשיפות לפי סוגי נכסים ומשקלות סיכון ליום 30 בספטמבר 2019

סך הכל סכום חשיפות אשראי (אחרי CCF ואחרי (CRM	250%	150%	100%	75%	50%	20%	0%	משקל סיכון
								סוגי נכסים
1	-	-	-	-	-	-	1	ריבנויות, הבנקים המרכזיים שלהן ורשות מוניטרית ארצית
22	-	-	-	-	22	-	-	ישויות סקטור ציבורי (PSE) שאינן ממשלה מרכזית
19,717	-	-	-	-	8,991	10,726	-	בנקים
1,872	-	-	1,814	-	18	40	-	תאגידים
7,946	-	-	-	7,946	-	-	-	חשיפות קמעונאיות ליחידים
286	-	-	-	286	-	-	-	הלוואות לעסקים קטנים
31	-	31	-	-	-	-	-	הלוואות בפיגור
839	203	-	587	-	-	-	49	נכסים אחרים
64	-	-	64	-	-	-	-	מזה : בגין מניות
30,714	203	31	2,401	8,232	9,031	10,766	50	סך הכל

חשיפות לפי סוגי נכסים ומשקלות סיכון ליום 30 בספטמבר 2018

סך הכל סכום חשיפות אשראי (אחרי CCF ואחרי (CRM	250%	150%	100%	75%	50%	20%	0%	משקל סיכון
								סוגי נכסים
2	-	-	-	-	-	-	2	ריבנויות, הבנקים המרכזיים שלהן ורשות מוניטרית ארצית
10	-	-	-	-	10	-	-	ישויות סקטור ציבורי (PSE) שאינן ממשלה מרכזית
14,619	-	-	-	-	7,301	7,318	-	בנקים
1,907	-	-	1,875	-	32	-	-	תאגידים
5,745	-	-	-	5,745	-	-	-	חשיפות קמעונאיות ליחידים
240	-	-	-	240	-	-	-	הלוואות לעסקים קטנים
25	-	25	-	-	-	-	-	הלוואות בפיגור
616	152	-	440	-	-	-	24	נכסים אחרים
42	-	-	42	-	-	-	-	מזה : בגין מניות
23,164	152	25	2,315	5,985	7,343	7,318	26	סך הכל

למידע נוסף אודות סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי, ראה ביאור 5 לתמצית דוחות הכספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019.

טבלה 10: הגישה הסטנדרטית- חשיפות לפי סוגי נכסים ומשקלות סיכון (CR5) במיליון ש"ח (המשך)

חשיפות לפי סוגי נכסים ומשקלות סיכון ליום 31 בדצמבר 2018

סך הכל סכום חשיפות אשראי (אחרי CCF ואחרי CRM)	250%	150%	100%	75%	50%	20%	0%	משקל סיכון
								סוגי נכסים
1	-	-	-	-	-	-	1	ריבונויות, הבנקים המרכזיים שלהן ורשות מוניטרית ארצית
11	-	-	-	-	11	-	-	ישויות סקטור ציבורי (PSE) שאינן ממשלה מרכזית
14,619	-	-	-	-	7,425	7,194	-	בנקים
2,048	-	-	2,014	-	34	-	-	תאגידים
6,013	-	-	-	6,013	-	-	-	חשיפות קמעונאיות ליחידים
248	-	-	-	248	-	-	-	הלוואות לעסקים קטנים
31	-	31	-	-	-	-	-	הלוואות בפיגור
637	150	-	452	-	-	-	35	נכסים אחרים
39	-	-	39	-	-	-	-	מזה : בגין מניות
23,608	150	31	2,466	6,261	7,470	7,194	36	סך הכל

למידע נוסף אודות סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי, ראה ביאור 5 לתמצית דוחות הכספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019.

גילוי איכותי כללי- ניהול סיכונים שוק

סיכון שוק הינו הסיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוזן מאזניות, הנובע משינוי בשווי הוגן של מכשיר פיננסי כגון: שינויים במחירים, שערים, מדדים ומרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים.

הפעילות העסקית של החברה חשופה לסיכונים שוק שמקורם בתנודתיות בשיעורי הריבית, בשיערי החליפין, במדד המחירים לצרכן ובשווי ניירות ערך. מדיניות ניהול סיכונים השוק והריבית של החברה מבוססת על הפרקטיקה המקובלת במערכת הבנקאית בישראל ועל ההנחיות העדכניות של הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 (מדידה והלימות הון) לניהול סיכונים שוק, הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 339 "ניהול סיכונים שוק" והוראת ניהול בנקאי תקין מספר 333 "ניהול סיכון ריבית", תוך התאמתן לפרופיל הסיכון הייחודי של החברה. המדיניות אושרה על-ידי דירקטוריון החברה בחודש מאי 2019.

מדיניות זו כוללת מגבלות על החשיפה שנועדו לצמצם את הנזק העלול להיגרם כתוצאה משינויים בשווקים השונים, בשיעורי הריבית, המדד, שערי המט"ח והמניות. דירקטוריון החברה מעדכן את המגבלות מעת לעת.

תפיסת ניהול סיכונים השוק והריבית תואמת את המתואר במסמך מסגרת ניהול הסיכון של הקבוצה.

מחלקת ניהול סיכונים משמשת כפונקציה ייעודית לניהול ובקרת סיכונים באופן בלתי תלוי בגורמים העסקיים. המחלקה עורכת בקרה אחר סיכונים השוק והריבית בחברה, ותפקידיה בתחום מוגדרים במסמכי מדיניות ייעודיים.

סיכונים השוק והריבית של החברה מנוהלים מתוך ראייה כוללת ואינטגרטיבית, עבור החברה וחברות הבנות שלה על בסיס מאוחד. מנהל סיכונים השוק והריבית של החברה הינו משנה למנכ"ל, CFO.

על מנת ליישם את הנדרש, על-פי מדיניות ניהול סיכונים השוק, משתמשת החברה במערכת ממוכנת ייעודית לניהול נכסים והתחייבויות. החברה סבורה שחשיפתה לסיכונים השוק אינה מהותית.

להלן פירוט הסיכונים השונים:

א. סיכון בסיס

החשיפה להפסד כתוצאה מהשפעתם של שינויים בבסיסי המחירים בשווקים השונים על ההפרש שבין שווי הנכסים לבין שווי ההתחייבויות בכל מגזר לרבות השפעה על פריטים חוץ מאזניים שעלולה להתרחש כתוצאה מהשפעת השינויים בשיערי החליפין של המטבעות השונים ושיעורי מדד המחירים לצרכן.

החברה מיישמת מדיניות כוללת לניהול סיכונים שוק במטבע ישראלי ובמט"ח.

ב. סיכון ריבית

החשיפה להפסד כתוצאה משינוי שיעורי הריבית בשווקים השונים. הסיכון נובע מהחשיפה לשינויים עתידיים בשיעורי הריבית והשפעתם האפשרית על ערכם של הנכסים וההתחייבויות של החברה על פי גישת השווי הכלכלי והשפעתם על הרווחים על פי גישת הרווחים.

החשיפה נובעת בין היתר מהפער בין מועדי הפירעון ומועדי חישוב הריבית של הנכסים וההתחייבויות בכל אחד ממגזרי ההצמדה. לצורך ניהול סיכון הריבית נבחנים הפערים בין הנכסים וההתחייבויות בתקופות עתידיות ומתבצעת, בתדירות חודשית, השוואה של מח"מ הנכסים, ההתחייבויות וההון. החשיפה העיקרית לריבית הינה במגזר השקלי מכיוון שבמגזר זה ישנם נכסים בריבית קבועה.

ג. חשיפה לשווי ניירות ערך

מדיניות החברה קובעת אפשרות מוגבלת לביצוע פעולות בניירות ערך סולידיים בסיכון נמוך.

ד. מכשירים פיננסיים נגזרים

ככלל, מדיניות החברה קובעת שלא תבוצע כל פעילות לצורכי מסחר במכשירים פיננסיים נגזרים. הפעילות היחידה המותרת לחברה במכשירים פיננסיים נגזרים הינה לצורכי גידור כלכלי.

אמצעי פיקוח ומימוש מדיניות - (EDTF)

מדיניות לגבי ניטור ומזעור סיכונים

ניהול חשיפות מטבע חוץ

גידור עסקאות נעשה באמצעות מכשירים פיננסיים בבנקים. מדיניות החברה הינה לצמצם את החשיפה במטבע חוץ.

ניהול החשיפה המטבעית של החברה מבוצע על ידי התאמה יומית בין הנכסים וההתחייבויות במט"ח (והצמודים למט"ח) באמצעות חשבונות עו"ש מט"ח בבנקים, כאשר המטרה הינה לצמצם את הפוזיציה נטו, בסוף כל יום, לכדי חשיפה לא מהותית הנובעת מהפרשי עיתוי בין מועדי החישוב ומועדי התחשבות של עסקאות במט"ח. החברה מנהלת מעקב אחר הפרשים אלה.

גילוי של החברה המשתמשת בגישה הסטנדרטית

החברה מטפלת בכל הנכסים וההתחייבויות שלה בגישת המדידה הסטנדרטית כמוגדר בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 (מדידה והלימות הון). לחברה אין תיק למסחר וכל הנכסים וההתחייבויות שלה מהווים חלק מהתיק הבנקאי.

טבלה 11: סיכון שוק בגישה הסטנדרטית (MR1) במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2018	ליום 30 בספטמבר 2018	ליום 30 בספטמבר 2019	סיכונים שוק - סיכון שער חליפין של מטבע חוץ *
18	59	32	

* סיכון ספציפי הנובע מעודף או חוסר נכסים על התחייבויות במגזר צמוד מט"ח.

מידע נוסף על סיכונים שוק - (EDTF)

המתודולוגיה לאמידת סיכונים השוק

מסגרת העבודה לניהול סיכונים השוק, כוללת מספר כלים ופעולות בקרה אשר ניתנים לחלוקה לגורמי הסיכון השונים, הנכללים במסגרת סיכונים השוק, בניהם חישובי VaR ותרחישי קיצון (Stress Test). המתודולוגיה להערכת סיכונים שוק תואמת את היעדים האסטרטגיים ואת דרישות ועדת באזל וכן אושרה ע"י דירקטוריון והנהלת החברה.

מודל ה-VaR

VaR הינו מדד המשקף את ההפסד הפוטנציאלי המקסימלי בשווי של פוזיציות, כתוצאה משינויים בריביות ומחירים בשוק במשך פרק זמן וברמת מובהקות שהוגדרו מראש.

שימוש במודל VaR מאפשר את בחינת השינוי של הערך הנתון בסיכון על פני זמן וניתוח של תוצאותיו, באופן הנותן להנהלת החברה מידע על רמת החשיפה לסיכונים הבסיסיים הגלומים בכלל פעילויותיה. מודל ה-VaR המדווח על ידי החברה, אחת לחודש, הינו לתקופה של חודש (22 ימי עסקים) וברמת מובהקות של 99%.

סיכונים השוק מנוהלים ברמת קבוצה. המגבלה על החשיפה לסיכונים שוק (VaR) עבור כלל פעילות הקבוצה עומדת נכון ליום 30 בספטמבר 2019 על 26 מיליון ש"ח.

חלק 6 א': סיכון ריבית

גילוי איכותי כללי - ניהול סיכון ריבית

סיכון ריבית הינו החשיפה להפסד כתוצאה משינוי שיעורי הריבית בשווקים השונים. הסיכון נובע מהחשיפה לשינויים עתידיים בשיעורי הריבית והשפעתם האפשרית על ערכם של הנכסים וההתחייבויות של הקבוצה על פי גישת השווי הכלכלי, והשפעתם על הרווחים על פי גישת הרווחים. כמו כן, נבחנים הפערים בין הנכסים וההתחייבויות בתקופות עתידיות ונעשה חישוב של פער מח"מ משוקלל בין מח"מ הנכסים ומח"מ ההתחייבויות. החשיפה העיקרית לריבית הינה במגזר השקלי מכיוון שבמגזר זה ישנם נכסים בריבית קבועה.

מדיניות לגבי ניטור ומזעור סיכונים

ניהול חשיפות ריבית

ניטור החשיפה נעשה באמצעות בחינת תרחישי השפעה של שינוי בריבית באופן שוטף. פעילותה הפיננסית של החברה מאופיינת לרוב בהקבלה בין משך החיים הממוצע (מח"מ) של הנכסים וההתחייבויות (בעיקר לזמן קצר), קרי פעילות לקוחות ("חייבים בגין כרטיסי אשראי"), לעומת התחייבויות לבתי עסק ("זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי"). עם זאת קיימת חשיפה לשינויים בשיעורי הריבית הנובעת מפעילות מתן אשראי בריבית קבועה לטווחי זמן בינוניים אשר יוצרת פער מח"מ.

להרחבה על סיכונים השוק ואופן ניהולם, ראו הדוח על הסיכונים – גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2018, הדוחות הכספיים פרופורמה לשנת 2018 וכן תמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019.

חלק 7 - סיכון הנזילות

יחס כיסוי הנזילות

ביום 28 בספטמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים חוזר במסגרתו נוספה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 בנושא יחס כיסוי נזילות אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. עוד נקבע כי חברות כרטיסי האשראי לא נדרשות למלא אחר החוזר והן תמשכנה לעמוד בדרישות הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 342. בהמשך, חברות כרטיסי אשראי יידרשו לעמוד במודל כמותי פיקוחי אשר יותאם למאפייני הפעילות שלהן. ביום 2 ביולי 2018, פרסם המפקח על הבנקים עדכון להוראה 221 ובו נכתב כי החל מיום זה, חברות כרטיסי האשראי יקבלו פטור מיישום הוראה זו לאחר עמידה בשני תנאים:

א. החברה תחזיק מודל פנימי לניהול הנזילות, המביא בחשבון את צורכי הנזילות שלה ומאפייניהם.

ב. החברה תחזיק בכל עת מספיק נכסים נזילים בהתבסס על המודל הפנימי, בתוספת כרית בטחון המביאה בחשבון תרחישי קיצון.

לחברה מודל פנימי לניהול הנזילות, המביא בחשבון את צורכי הנזילות שלה.

החברה מיישמת מדיניות ניהול סיכון הנזילות בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 342 ובכלל זה עמידה ביחס נזילות מזערי, הנועד להבטיח שלחברה מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה הנותן מענה לצרכי הנזילות של החברה באופן זמן של 30 ימים בתרחישי קיצון. תרחישי הקיצון כוללים זעזוע ספציפי לחברה, זעזוע מערכת וזעזוע המשלב ביניהם.

דירקטוריון החברה קובע אחת לשנה את הסיבולת לסיכון לאור המלצות ההנהלה, הבאה לידי ביטוי באמצעות קביעת מגבלות החשיפה לסיכון ואסטרטגיית המימון. הסיבולת לסיכון נקבעת בהתאם לתוכניות האסטרטגיות של החברה, מדיניות העסקית ומצב השווקים.

מידע נוסף על סיכון נזילות וסיכון מימון שלא נכלל בדרישות הגילוי של נדבך 3 - (EDTF)

סיכון נזילות ומימון

סיכון הנזילות הינו סיכון לרווחי החברה וליציבותה, הנובע מאי יכולתה לספק את צרכי נזילותה, היכולת לממן גידול בנכסים ולעמוד בפירעון התחייבויות במועד פירעונן, מבלי להיקלע להפסדים חריגים.

סיכון הנזילות כולל את סיכון גיוס הנזילות, סיכון הנובע מפגיעה ביכולת גיוס הנזילות של החברה כתוצאה מאיבוד אמן השוק בה, אשר יכול להתממש מאירועים כגון אירועים של פגיעה במוניטין, או פגיעה בשוק בו פועלת החברה.

החברה מיישמת מדיניות כוללת לניהול סיכון נזילות אשר אושרה בדירקטוריון בחודש יוני 2019 ומבוססת על הפרקטיקה המקובלת במערכת הבנקאית בישראל (Sound Practice) ועל ההנחיות העדכניות של הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 (מדידה והלימות הון) והוראת ניהול בנקאי תקין מספר 342 (ניהול סיכון נזילות) תוך התאמתן לפרופיל הסיכון הייחודי של החברה.

מדיניות זו מושגת על-ידי קיום מעקב שוטף אחר מצב הנזילות של החברה, באמצעות הרצת מודל פנימי לניהול סיכונים הנזילות, מעקב אחר מערכת אינדיקטורים לזיהוי לחצי נזילות, בחינת תרחישי קיצון ומערכת עזר לניהול תזרים שוטף. מנהל סיכונים הנזילות של החברה הינו משנה למנכ"ל, CFO.

במהלך הרבעון הראשון לשנת 2019 יושם לראשונה התיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 470 ("נב"ת 470"). במסגרת יישום נב"ת 470, כיוון שהעברת הכספים מהבנקים הינה לרוב בסמוך לאחר תחילת החודש (לעומת המצב שלפני תיקון נב"ת 470), הרי שלתאריך החתך, נצברת יתרת חייבים גבוהה יותר בגין כרטיסי אשראי בערבות בנקים (לעומת המצב שלפני תיקון נב"ת 470), ומנגד גדלה יתרת האשראי הקצר (On-Call) לאורך החודש. (יצוין, כי גובה הניצול הממוצע של יתרת אשראי קצר (On-Call) שונה על-פי רוב, מגובה יתרת אשראי זה בתאריך החתך).

ליישום נב"ת 470 השפעה מהותית על פרופיל הנזילות ועל עיתוי פערי התזרים התוך חודשיים בפעילות התשלומים, בדומה להערכות החברה בסעיף 1.6.5 [ב] לדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018. ההשפעה באה לידי ביטוי, בין היתר, בקיטון מהותי של רמת הניצול המקסימלית של אשראי קצר (On-Call) מתאגידים בנקאיים ואחרים (לעומת המצב שלפני תיקון נב"ת 470) וכן בשינוי עיתוי פערי התזרים על פני ימי החודש.

בהמשך לאמור בסעיפים 1.6.5 [א] ו- [ב] לדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018, במסגרת יישום נב"ת 470, החלו הבנקים להעביר לקבוצה, את הכספים בגין עסקאות בכרטיסים בנקאיים שהונפקו על-ידם (לרבות בהנפקה משותפת) במועד שבו נדרש מתפעל ההנפקה להעביר כספים אלה לסולק בהתאם למועד או למועדים שנקבעו בהסכם הסליקה הצולבת, ללא תלות במועדי החיוב של הלקוח, הפרוסים על פני מספר מועדים במהלך החודש, וללא תלות בזהות הסולק שאליו מעביר מתפעל ההנפקה את התמורה.

אסטרטגיית המימון של החברה

החברה מממנת את פעילותה בעיקר באמצעות: הון עצמי; מסגרות אשראי מובטחות מגופים פיננסים (בעיקר בנקים), כאשר בנק הפועלים הוא המשמעותי בהם) ומסגרות אשראי שאינן מובטחות ממספר בנקים; הלוואות לזמן קצר והלוואות מסוג On-Call מבנקים שונים בישראל (לרבות בנק הפועלים); הלוואות לזמן ארוך ואגרות חוב סחירות. להרחבה אודות מקורות המימון של החברה, ראו סעיף 1.5.6 בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 30 בספטמבר 2019.

סיכון תפעולי הינו סיכון להפסד הנובע מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים. הגדרה זו כוללת סיכון משפטי ואינה כוללת סיכון אסטרטגי וסיכון מוניטין. כשל הקשור לאחד הגורמים האמורים עלול להביא לפגיעה אפשרית ברווחיות. תחומי פעילות הקבוצה מאופיינים במורכבות תפעולית גבוהה מאד, אשר נובעת, בין היתר, מהמספר הגדול של לקוחות ובתי עסק עימם קשורות חברות הקבוצה בהסכמי הנפקה, סליקה ומימון (לפי העניין); ממורכבות אותם הסכמים; מקיומם של מגוון גדול של מוצרים אותם משווקת הקבוצה (ובכללם מוצרי אשראי מסוגים ובעלי תנאים שונים, הסכמי ותנאי סליקה ועמלות בית עסק, סוגי ותנאי כרטיסים שונים, סוגי הטבות למחזיקי כרטיס ותנאיהן ועוד); משינויים מעת לעת בתנאי ההתקשרות של החברה עם לקוחותיה, בתי עסק ושותפים עסקיים נוספים עימם היא קשורה (לרבות כתוצאה מתנאי הסביבה התחרותית אשר מכתבים לקבוצה את הצורך בהתאמה שוטפת של הצעות שיווקיות ומוצרים); מההיקף הנרחב של כוח האדם בקבוצה והאתגרים הנובעים מניהולו ומאכיפת נהלי הקבוצה בתחומי פעילותה על כלל העובדים; ממורכבות הסדרי ההתחשבות השונים (אשר משתנים מעת לעת) שבין חברות הקבוצה לבין לקוחותיה, בתי עסק עימם קשורה הקבוצה, שותפיה העסקיים להפצה והנפקה והארגונים הבינלאומיים; ממורכבות המערכות התומכות בפעילות הקבוצה והצורך בהתאמתן למגוון המוצרים המשתנה אותו מציעה הקבוצה ולשינויים בהסדרי ההתחשבות האמורים לעיל; וכן לאור ריבוי הוראות רגולטוריות המשתנות מעת לעת (ובאופן מיוחד בשנים האחרונות), המשליכות על נוסחי התקשרויות קיימים ועתידיים של הקבוצה עם לקוחותיה, בתי עסק ושותפיה העסקיים השונים, ואשר בהן על החברה לעמוד בקשר עם הפצת, שיווק, מכירת ותפעול מוצריה ושירותיה; ועוד.

המורכבות התפעולית כאמור עלולה לגרום מעת לעת לקשיים ולתקלות מסוגים שונים ובהתאם גם לחשיפות שונות של הקבוצה (לרבות חשיפה משפטית לתביעות וקנסות בקשר לטענות בדבר אי קיום הוראות דין והן בקשר לאי קיומן המלא של הוראות הסכמיות, וחשיפות בהיבטים כספיים ו/או חשבונאיים הנגזרים מהאמור), אשר למועד הדוח אין בידי החברה לצפות את היקפן. הקבוצה משקיעה באורח שוטף משאבים על מנת לצמצם ולמנוע חשיפות כאמור. כן כולל הסיכון התפעולי גם את הסיכון לביטול או הפרתו של הסכם מהותי לקבוצה מצד הגורם עימו קשורה הקבוצה, וכן את הסיכון לביטול או התלייתו של אישור או רישיון המהותי לפעילות הקבוצה על-ידי מעניק הרישיון, בין אם כתוצאה מטענה להפרה מצד הקבוצה ובין אם מכל סיבה אחרת. אירוע כאמור בקשר עם הסכם או רישיון המהותי לפעילות הקבוצה עלול להשפיע לרעה, ואף באופן מהותי, על החברה ותוצאותיה הכספיות (לעניין רישיונות מהותיים מכוחם פועלת החברה ולעניין הסכמים מהותיים בהם קשורה החברה).

גילוי איכותי כללי- ניהול סיכון תפעולי

במסגרת ניהול הסיכונים התפעוליים, הוגדר המבנה הארגוני התומך בניהול סיכונים תפעוליים, לרבות תפקידי הדירקטוריון וועדת ההנהלה לניהול סיכונים בראשות המנכ"ל.

במסגרת ניהול ובקרת הסיכונים התפעוליים וכחלק מהעמידה בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 (מדידה והלימות הון) בנושא זה, ננקטו הצעדים הבאים:

- זוהו הסיכונים התפעוליים לרבות בתהליכים ובמוצרים חדשים.
- נקבעו בקורות מתאימות.
- מערכת לניהול ובקרת סיכונים תפעוליים מתעדכנת באופן שוטף.
- נקבעו תוכניות המשכיות עסקית והיערכות לשעת חירום.
- עודכנו נוהלי החירום בחברה.

ניהול סיכון תפעולי

מנהלי הסיכון התפעולי הינם חברי ההנהלה בחברה, כל חבר הנהלה בתחומו. מנהל הסיכונים הראשי בחברה אחראי על פיקוח בלתי תלוי אחר אופן ניהול הסיכון בחברה (מעגל בקרה שני). ניהול הסיכונים התפעוליים בחברה נועד למזער הפסדים באמצעות קביעת תהליכים מוסדרים שמטרתם צמצום הסיכונים התפעוליים אליהם חשופה החברה. הדבר נעשה תוך קביעת מסגרות של סמכות ואחריות והקניית תרבות ניהול סיכונים תפעוליים בקרב כלל המנהלים והעובדים, בהלימה עם הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 350 של בנק ישראל.

למידע נוסף בנושא הסיכון התפעולי ואופן ניהולו ובכללו, סיכונים אבטחת מידע וסייבר, סיכונים מחשוב ענן והמשכיות עסקית, ראו הדוח על הסיכונים – גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2018 והדוחות הכספיים פרופורמה לשנת 2018.

חלק 9- מידע נוסף על סיכונים אחרים שלא נכלל בדרישות הגילוי של נדבך 3

סיכונים אחרים

סיכון משפטי

מעצם פעילותה של החברה ופריסתה הגבוהה באוכלוסייה, חשופה החברה מעת לעת לתביעות ייצוגיות בסכומים משמעותיים. הסיכון המשפטי הינו הסיכון להפסד הנובע בין היתר מקיומו של הליך משפטי (כגון תביעות ייצוגיות) נגד החברה, או שתוצאותיו עשויות להשפיע בצורה שלילית על פעילות החברה או על מצבה הפיננסי, וכן מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, או פגיעה בפעילות החברה הנובעת מפרשנות מוטעית של הוראות חוק או רגולציה.

למידע נוסף על הסיכון המשפטי ואופן ניהולו, ראו הדוח על הסיכונים – גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2018 וכן הדוחות הכספיים פרופורמה לשנת 2018.

סיכון מוניטין

סיכון המוניטין הינו הסיכון לפגיעה מהותית בהכנסות או בהון החברה כתוצאה מתפיסת שלילית שנוצרה לחברה בקרב מחזיקי עניין. תפיסת תדמית שלילית יכולה להיווצר ממספר רב של גורמים יחד ולחוד (כגון: תביעה צרכנית, קריסת מערכות, התנהגות החורגת מנורמות חברתיות ומקובלות וכיו"ב). סיכון המוניטין הינו סיכון הגלום בכל תחומי הפעילות של החברה בתחום הנפקת כרטיסי האשראי, בתחום הסליקה, בתחום האשראי והן בשירותים והמוצרים הנוספים אותם מציעה החברה.

סיכון המוניטין מאופיין בכך שהוא עשוי לנבוע מגורמי סיכון ישירים או כתוצאה מהתמשותם של סיכונים אחרים. החברה רואה במוניטין שלה נכס מהותי בעל חשיבות גבוהה, ותימנע מפעילויות אשר יש בהן סכנה לפגיעה בו. בהתאם, סיכוני המוניטין יובאו בחשבון בכל החלטה מהותית.

למידע נוסף על סיכון המוניטין ואופן ניהולו, ראו הדוח על הסיכונים – גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2018 וכן הדוחות הכספיים פרופורמה לשנת 2018.

איל דשא יו"ר הדירקטוריון
ד"ר רון וקסלר מנהל כללי
אמיר קושילביץ מנהל סיכונים ראשי

תל אביב, 19 בנובמבר 2019.

מס'	המונח ברוח	המונח המלא	הגדרת המונחים
1.	BACK- TESTING		השוואת אומדני המודל לתוצאות בפועל.
2.	CVA	Credit Valuation Adjustment	חישוב סיכון האשראי בנגזרים משקף את תוחלת ההפסד הצפוי לחברה במקרה בו הצד הנגדי לעסקה יגיע למצב של כשל אשראי.
3.	EDTF	Enhanced Disclosure Task Force	צוות המשימה לשיפור הגילוי שהוקם על-ידי ה-FSB. מטרת הגילוי הינה לשפר את איכות הגילויים על הסיכונים, שיפור יכולת ההשוואה והשקיפות.
4.	ECAI	Assessment Institutions	חברות דרוג אשראי חיצוניות.
5.	FRA	Forward Rate	אקדמה על ריבית זמן עתידית מסוימת. חוזה שבו הצדדים מסכימים ביניהם על שער ריבית שיחול על קרן עתידית, בסכום ולתקופה מוסכמים מראש על מנת להקטין את החשיפה לסיכונים הכרוכים בשינוי שערי הריבית.
6.	FSB	Financial Stability Board	המוסד לציביות פיננסית.
7.	ICAAP	Internal Capital Adequacy Assessment Process	תהליך פנימי להערכת הלימות ההון ולקביעת האסטרטגיה להבטחת הלימות ההון של תאגידים בנקאיים. תהליך זה נועד להבטיח כי יוחזק על-ידי התאגידים הבנקאיים הון הולם שיתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכן שיפתחו וינקטו על-ידם תהליכים נאותים לניהול הסיכונים. התהליך משלב, בין היתר, קביעה של יעדי הון, תהליכי תכנון הון ובחינת מצב ההון במגוון תרחישי קיצון.
8.	IRS	Interest Rate Swap (חוזה החלפת שיעורי ריבית)	עסקה המאפשרת ללקוח החלפת תזרים מזומנים עתידי של תשלומי ריבית בעלי בסיס שונה (ריבית קבועה וריבית משתנה) וזאת על בסיס של קרן הנקבעת במועד ההתקשרות. מדד עסקי המאפשר לבצע הערכה של הגורמים ההכרחיים להצלחת הארגון ולקביעת דרכי פעולה.
9.	KPIs	Key Performance Indicators (מדדי ביצוע עיקריים)	אינדיקטורים מצביעי סיכון.
10.	KRI	Key Risk Indicator	אשראי שניתן למס' ימים ונפרע על-פי קריאה בהתאם לתנאי ההסכם בין הבנק ללקוח.
11.	On-Call		
12.	Var	Value at Risk	מודל סטטיסטי מקובל לכימות סיכונים שוק. מגבלה כוללת על החשיפה לסיכונים שוק ביחס להפסד המקסימאלי שהחברה מוכנה לספוג בגין סיכונים השוק, ברמת מובהקות מגדרית (הערך בסיכון).
13.	אירוע קיברנטי (סייבר)		אירוע אשר במהלכו מתבצעת תקיפת מערכות מחשוב ו/או מערכות ותשתיות משובצות מחשב על-ידי, או מטעם, יריבים (חיצוניים או פנימיים לחברה) אשר עלולה לגרום להתמשות סיכון סייבר, יצוין, כי בהגדרה זו נכללים גם ניסיון לביצוע תקיפה כאמור גם אם לא נגרם נזק בפועל (כהגדרת "אירוע סייבר" בהוראת ניהול בנקאי תקין מס 361 – ניהול הגנת הסייבר).
14.	אשראי		כמשמעותו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, למעט ערבות, אשראי תעודות והתחייבויות על חשבון לקוח.
15.	אשראי חוץ מאזני		כל ערבות פיננסית והתחייבות למתן אשראי.
16.	באזל 2/ באזל 3		הוראות לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על-ידי ועדת באזל העוסקת בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם מהווים קנה מידה (benchmark) לסטנדרטים מובילים שנועדו להבטיח יציבות של מוסדות פיננסיים.
17.	גידור		עסקה פיננסית שמטרתה להגן על משקיע מפני שינויים בערך השקעה.
18.	גישת הרווחים		החשיפה לסיכון הריבית המבוטאת במונחי הפגיעה ברווח כתוצאה מזעזוע מקביל בשינוי הריבית כלפי מטה או כלפי מעלה.

מס'	המונח בדוח	המונח המלא	הגדרת המונחים
19.	גישת השווי הכלכלי		החשיפה לסיכון הריבית המבוטאת במונחי הפגיעה בהון הכלכלי כתוצאה מזעזוע מקביל בשינוי הריבית כלפי מטה או כלפי מעלה.
20.	הון פיקוחי		בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 202 -מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי.
21.	הון רוברד 1		כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 202 - מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי
22.	הון עצמי רוברד 1		הון על בסיס מתמשך - כולל את ההון המיוחס לבעלי מניות.
23.	הון רוברד 1 נוסף		מורכב ממכשירי הון העומדים בקריטריונים שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 202.
24.	הון רוברד 2		כהגדרתו בהוראות ניהול בנקאי תקין מס' 202 - מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי.
25.	המשכיות עסקית		מצב בו עסק פועל ברציפות ללא הפרעות; כהגדרתה בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 355 – ניהול המשכיות עסקית
26.	הפחתת סיכון אשראי	(CRM) - Credit Risk Mitigation	בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 203 -מדידה והלימות הון - גישה הסטנדרטית - סיכון אשראי.
27.	סיכון אשראי התאגיד		סיכון של החברה להפסד כתוצאה מהאפשרות שלווה/צד נגדי לא יעמוד בהתחייבויותיו כלפי החברה, כולן או חלקן, כפי שסוכמו.
28.	חבות		כהגדרתה בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 313 – מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
29.	חוב		זכות חוזית לקבל כסף לפי דרישה או במועדים קבועים או הניתנים לקביעה, אשר מוכרת כנכס במאזן של החברה.
30.	חוב בעייתי		חוב המסווג כפגום (לרבות חוב פגום בארגון מחדש של חוב בעייתי), נחות או בהשגחה מיוחדת.
31.	חוב נחות		חוב שאינו מוגן באופן מספק על-ידי בטחונות או על-ידי יכולת התשלום של החייב וקיימת אפשרות ברורה כי החברה תספוג בגינו הפסד, אם הליקויים לא יתוקנו.
32.	חוב פגום		חובות שהחברה צופה כי לא תוכל לגבות את הסכומים המגיעים לה לפי הסכם החוב, לרבות מקרים שבהם החוב נמצא בפיגור של 90 ימים או יותר. כמו כן, כל חוב שתנאיו שונו במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג כחוב פגום.
33.	חוב בהשגחה מיוחדת		חוב שיש לו חולשות פוטנציאליות בגינן נדרשת תשומת לב מיוחדת של ההנהלה. אם חולשות אלה לא יטופלו, התוצאה עלולה להיות התדרדרות בסיכויים לפירעון סיכון האשראי המאזני או במעמד של החברה כנושה בתאריך עתידי מסוים.
34.	יחס הון כולל לנכסי סיכון		ההון הכולל הוא סך כל הון רוברד 1 וסך כל הון רוברד 2. יחס ההון הכולל מחושב על-ידי חלוקת ההון הכולל בנכסי סיכון.
35.	כרטיס בנקאי		כרטיס חיוב כמשמעו בחוק הבנקאות (רישוי), תשמ"א - 1981, המונפק על-ידי החברה.
36.	כרטיס חוץ בנקאי		כרטיס בו מבוצעים חיובי הלקוח על-פי הסכמים שיש לחברה עם הבנקים ואינו באחריות הבנקים.
37.	מדד המחירים לצרכן		מדד המתפרסם על-ידי הלשכה המרכזית סטטיסטיקה, ביום ה-15 של כל חודש ומודד את אחוז השינוי שחל במשך הזמן בהוצאה הדרושה לקניית "סל קבוע" של מוצרים ושירותים, שמחיריהם ניתנים למדידה סדירה. "סל" זה מייצג את תצרוכתה של אוכלוסיית משקי הבית.
38.	מח"מ	משך חיים ממוצע	הממוצע המשוקלל של זמן פירעון הקרן ותשלומי הריבית של המכשיר הפיננסי לאורך חייו ועד לפדיון הסופי.
39.	מחשוב ענן		סוג של מחשוב מבוסס-אינטרנט, בו משאבים שירותים ומידע ניתנים למשתמש באמצעות מחשב מרוחק דרך האינטרנט.

מס'	המונח בדוח	המונח המלא	הגדרת המונחים
40.	מכשירים נגזרים/ מכשירים פיננסיים נגזרים		מכשיר פיננסי או חוזה אחר בין שני צדדים, שהינו בעל שלושת המרכיבים הבאים: א. בסיסים (underlying), אחד או יותר וסכומים נקובים, אחד או יותר או הוראות תשלום, או שניהם יחד הקובעים את סכום הסילוק, ב. הראשונית נטו היא קטנה או כלל לא נדרשת; ג. ותנאו דורשים או מאפשרים סילוק בנטו בין הצדדים.
41	מכשיר פיננסי		מכשיר פיננסי הוא כל חוזה היוצר נכס פיננסי בישות אחת והתחייבות פיננסית או מכשיר הוני בישות אחרת.
42	מכשירי אשראי חוץ מאזניים		כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור – דוח כספי שנתי, מס' 631.
43	מסגרת אשראי		סכום הניצול המירבי שהחברה הסכימה לכבד בכרטיס הלקוח.
44	ניהול המשכיות עסקית		גישה כלל-ארגונית הכוללת קווי מדיניות, תקנים ונהלים שתכליתם לוודא כי ניתן יהיה לבצע פעולות מסוימות או להשיבן לפעילות במועד, במקרה של שיבושים.
45	נכס פיננסי		מזומן, מכשיר הוני של ישות אחרת או זכות חוזית לקבל מישות אחרת מזומן או נכס פיננסי אחר או להחליף נכסים פיננסיים או התחייבויות פיננסיות עם ישות אחרת בתנאים פוטנציאליים עדיפים לישות; וכן חוזה אשר יסולק או עשוי להיות מסולק במכשיריה ההוניים של הישות.
46	סליקה		תהליך פיננסי של חיוב וזיכוי לקוחות.
47	ערבויות		התקשרויות פורמאליות המחייבות משפטי צד שלישי לשלם חוב אם החייב הישיר לא מצליח לעשות זאת.
48	קבוצת לוויים		כהגדרתה בהוראת ניהול בנקאי תקין, מס' 313 - מגבלות על חבות של לווי ושל קבוצת לוויים.
49	שעבודים		בטחונות הניתנים למלווה על-ידי לווי כערובה להבטחת תשלום שהוא חייב לו.
50	תאגיד בנקאי		כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981.
51	תאגיד עזר בנקאי		כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981.
52	תוכנית המשכיות עסקית		תוכנית פעולה מקיפה בכתב, הקובעת מה הם הנהלים והמערכות הדורשים כדי לשמר את הרציפות העסקית או לשקם את פעילות החברה במקרה של שיבושים (כהגדרתה בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 355 – ניהול המשכיות עסקית).
53	תרחיש קיצון		מתאר אפשרי של אירועים ביטחוניים, תפעוליים, כלכליים או אחרים שבגינם צפוי להיגרם שיבוש תפעולי משמעותי לתאגיד הבנקאי ואשר מוצב כמתאר רלוונטי לתכנון מענה.